

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje  
Višja strokovna šola

**DIPLOMSKO DELO**  
**Eva Kotnik**

Celje, september 2024



Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje  
Višja strokovna šola

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje  
Ljubljanska cesta 97  
3000 Celje

Diplomsko delo  
v višjem strokovnem izobraževalnem programu  
Snovanje vizualnih komunikacij in trženja

## **Uporaba različnih tehnik papirja pri dekoraciji prostora**

|                     |                                                                             |       |
|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------|
| Kandidatka:         | Eva Kotnik                                                                  | _____ |
| Mentor predavatelj: | mag. Petra Pižmoht, prof. lik. ped.                                         | _____ |
| Mentor v podjetju:  | Karmen Volavšek, spec. manag. v izobr.,<br>univ. dipl. umet. zgod. in angl. | _____ |

Celje, september 2024

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje  
Višja strokovna šola  
Ljubljanska cesta 97  
3000 Celje  
[www.hvu.si](http://www.hvu.si)  
[referat@hvu.si](mailto:referat@hvu.si)



Številka: S-80  
Datum: 20. 09. 2024

Študijska komisija Višje strokovne šole je preučila predlog teme in naslova diplomskega dela, ki ga je predložila

**Eva KOTNIK** z vpisno številko **13040370206**,

študentka višješolskega strokovnega programa **Snovanje vizualnih komunikacij in trženja**.

Komisija ugotavlja, da je tema diplomskega dela s predmetnega področja **Tehnike in materiali**.

#### SKLEPI ŠTUDIJSKE KOMISIJE

1. Odobri se predlog teme diplomskega dela.
2. Odobri se naslov diplomskega dela:

### **UPORABA RAZLIČNIH TEHNIK PAPIRJA PRI DEKORACIJI PROSTORA**

3. Imenujeta se mentorja:

|                     |                                                    |
|---------------------|----------------------------------------------------|
| mentor predavatelj: | <b>Mag. Petra Pižmoht</b>                          |
| mentor v podjetju:  | <b>Karmen Volavšek, spec.un.dip.um.zg. in ang.</b> |

Diplomsko delo izdelajte v skladu s "Pravilnikom o izdelavi diplomskega dela in diplomskega izpita" ter ga oddajte v referatu šole.

Andreja Gerčer, univ. dipl. inž. agr.,  
predsednica študijske komisije

Nada Reberšek Natek, univ. dipl. inž. agr.,  
ravnateljica



# **Izjava o avtorstvu diplomskega dela**

Podpisana **Eva Kotnik**

z vpisno številko **13040370206**

sem avtorica diplomskega dela z naslovom:

## **Uporaba različnih tehnik papirja pri dekoraciji prostora**

S svojim podpisom zagotavljam, da:

sem diplomsko delo izdelala samostojno pod mentorstvom:

mag. Petra Pižmoht, prof. lik. ped.

in pod mentorstvom v podjetju:

Karmen Volavšek, spec. manag. v izobr., univ. dipl. umet. zgod. in angl.

V Celju, dne \_\_\_\_\_

Podpis avtorice: \_\_\_\_\_

## **Zahvala**

Zahvaljujem se mentoricama, mag. Petri Pižmoht, prof. lik. ped. in Karmen Volavšek, spec. manag. v izobr., univ. dipl. umet. zgod. in angl., za vso pomoč pri izdelavi diplomskega dela ter čas, ki sta mi ga posvetili.

Iskreno se zahvaljujem svoji družini, mami, očetu, bratu in njegovi puncu, za vso podporo, spodbudo ter pomoč.

Zahvala je namenjena tudi vsem ostalim, ki so mi na kakršen koli način pomagali.

## **Izvleček**

Diplomsko delo v prvem delu predstavi umetnika Henrija Rousseauja, njegovo umetniško ustvarjanje s poudarkom na džungelskih slikah ter naivno slikarstvo. Opiše različne tehnike oblikovanja papirja: zvijanje, mečkanje, trganje, prebadanje, tkanje/prepletanje, plastenje, upogibanje, vrezovanje in dviganje, zgibanje/gubanje, rezane gube, postavljanke, zvijanje trakov, rezanje papirja, prosojne površine, origami, kaširanje, papirmaše in papirnate skulpture. Delo se navezuje tudi na samo dekoracijo prostora. V drugem delu se predstavi sam potek izdelave in postavitve papirnatih sezonskih dekoracij, kar je tudi cilj same diplomske naloge. Skozi proces ustvarjanja dekoracije dobimo odgovore na postavljene hipoteze glede samih tehnik. Ugotovljeno je, da s temi tehnikami preprosto in hitro dosežemo 3D-učinek ter da potrebujemo več pripomočkov in materialov v primerjavi s slikarstvom. Za najbolj časovno zamudno tehniko se je izkazalo rezanje papirja, za najmanj zahtevne pa mečkanje, trganje in zvijanje.

## **Ključne besede**

Henri Rousseau, naivno slikarstvo, tehnike oblikovanja s papirjem, dekoracija prostora

## **Abstract**

In the first part, this thesis explores the life and work of the artist Henri Rousseau, with a focus on his jungle paintings and his distinctive naïve painting style. It also examines various paper design techniques, including twisting, crumpling, tearing, stippling, weaving, layering, bending, incising and lifting, pleating, cut pleats, pop-ups, quilling/coiling, paper cutting, translucent surfaces, origami, laminating, papier-mâché, and paper sculptures. Additionally, the study touches on the decoration of physical spaces using these techniques. The second part of the thesis presents the process of creating and installing a seasonal paper decoration, which serves as the main objective of the thesis. Through this process, the hypotheses regarding the various techniques are tested and evaluated. The findings indicate that these techniques can quickly and effectively create 3D effects but often require more tools and materials compared to traditional painting. Among the techniques, paper cutting was found to be the most time-consuming, while crumpling, tearing, and twisting were identified as the least demanding.

## **Key words**

Henri Rousseau, naïve painting, paper design techniques, space decoration



# Kazalo vsebine

|                                             |      |
|---------------------------------------------|------|
| Kazalo vsebine .....                        | VII  |
| Kazalo slik .....                           | VIII |
| 1 Uvod.....                                 | 1    |
| 2 Namen in cilji.....                       | 2    |
| 3 Raziskovalne hipoteze .....               | 3    |
| 4 Pregled dosedanjih raziskav in objav..... | 4    |
| 4.1 Henri Rousseau .....                    | 4    |
| 4.1.1 Naivno slikarstvo .....               | 5    |
| 4.2 Tehnike oblikovanja s papirjem.....     | 6    |
| 4.2.1 Zvijanje .....                        | 7    |
| 4.2.2 Mečkanje.....                         | 8    |
| 4.2.3 Trganje .....                         | 9    |
| 4.2.4 Prebadanje.....                       | 10   |
| 4.2.5 Tkanje, prepletanje.....              | 10   |
| 4.2.6 Plastenje .....                       | 11   |
| 4.2.7 Upogibanje .....                      | 11   |
| 4.2.8 Vrezovanje in dviganje .....          | 12   |
| 4.2.9 Zgibanje, gubanje.....                | 12   |
| 4.2.10 Rezane gube .....                    | 14   |
| 4.2.10.1 Postavljanke .....                 | 15   |
| 4.2.11 Zvijanje trakov .....                | 15   |
| 4.2.12 Rezanje papirja .....                | 16   |
| 4.2.13 Prosojne površine.....               | 17   |
| 4.2.14 Origami .....                        | 17   |
| 4.2.15 Kaširanje .....                      | 18   |
| 4.2.16 Papirmaše.....                       | 19   |
| 4.2.17 Papirnate skulpture .....            | 20   |
| 4.3 Dekoracija prostora.....                | 21   |
| 5 Raziskovalne metode .....                 | 22   |
| 5.1 Analiza del Henrija Rousseauja .....    | 22   |
| 5.2 Ogled prostora.....                     | 25   |
| 5.3 Vizualna predstavitev .....             | 28   |
| 5.4 Izdelava dekoracije .....               | 29   |
| 5.4.1 Uporabljene tehnike .....             | 39   |
| 5.5 Postavitev dekoracije v prostor.....    | 40   |
| 6 Rezultati in razprava .....               | 42   |
| 7 Zaključek .....                           | 43   |
| 8 Viri in literatura .....                  | 44   |

## Kazalo slik

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| Slika 1: Prikaz ugotavljanja smeri vlaken.....               | 6  |
| Slika 2: Primer uporabe zvijanja.....                        | 8  |
| Slika 3: Primer uporabe mečkanja .....                       | 9  |
| Slika 4: Primer uporabe trganja .....                        | 9  |
| Slika 5: Primer uporabe prebadanja.....                      | 10 |
| Slika 6: Primer uporabe prepletanja.....                     | 11 |
| Slika 7: Primer uporabe plastenja .....                      | 11 |
| Slika 8: Primer uporabe upogibanja.....                      | 12 |
| Slika 9: Primer uporabe vrezovanja in dviganja .....         | 12 |
| Slika 10: Vbočeni in izbočeni zgib .....                     | 13 |
| Slika 11: Primer uporabe zgibanja.....                       | 13 |
| Slika 12: Prikaz korakov za izdelavo rezanih gub .....       | 14 |
| Slika 13: Primer uporabe rezanih gub.....                    | 15 |
| Slika 14: Primer postavljanke .....                          | 15 |
| Slika 15: Primer uporabe zvijanja trakov .....               | 16 |
| Slika 16: Primer rezanja papirja.....                        | 17 |
| Slika 17: Primer uporabe tehnike prosojnih površin .....     | 17 |
| Slika 18: Primer origamija .....                             | 18 |
| Slika 19: Primer uporabe tehnike kaširanja .....             | 19 |
| Slika 20: Primer uporabe tehnike papirmaše .....             | 19 |
| Slika 21: Primer papirnate skulpture .....                   | 20 |
| Slika 22: Tiger v tropski nevihti (Presenečen!) .....        | 22 |
| Slika 23: Lačni lev se vrže na antilopo (Lačen lev).....     | 24 |
| Slika 24: Sanje (The Dream) .....                            | 25 |
| Slika 25: Pogled v prostor z zunanjega vhoda .....           | 26 |
| Slika 26: Pogled v prostor s šolskega hodnika .....          | 27 |
| Slika 27: Skica prostora z merami .....                      | 27 |
| Slika 28: Vizualna predstavitev .....                        | 28 |
| Slika 29: Oblačenje okvirjev s papirjem.....                 | 29 |
| Slika 30: Osnova kače.....                                   | 30 |
| Slika 31: Izdelava zgornjega in spodnjega dela kače .....    | 30 |
| Slika 32: Končana kača.....                                  | 31 |
| Slika 33: Izdelana osnova opice.....                         | 31 |
| Slika 34: Končana opica .....                                | 32 |
| Slika 35: Osnova papige .....                                | 33 |
| Slika 36: Končana glava papige.....                          | 34 |
| Slika 37: Izdelava osnove peruti s papirnatimi jezički ..... | 34 |
| Slika 38: Izdelava in končani peruti .....                   | 35 |
| Slika 39: Ovijanje noge papige s papirjem .....              | 35 |
| Slika 40: Končani cvetovi in pomaranča .....                 | 36 |
| Slika 41: Izdelano zelenje .....                             | 36 |
| Slika 42: Končani okvir z opico .....                        | 38 |

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| Slika 43: Končani okvir s kačo .....                             | 38 |
| Slika 44: Končani okvir s papigo .....                           | 39 |
| Slika 45: Pogled postavljene dekoracije s šolskega hodnika ..... | 41 |
| Slika 46: Pogled postavljene dekoracije z zunanjega vhoda .....  | 41 |

## 1 Uvod

V diplomskem delu želimo predstaviti različne tehnike oblikovanja s papirjem. To bomo dosegli z izdelavo dekoracije iz papirja, ki jo bomo postavili v sam prostor. Inspiracija oziroma ideja za dekoracijo izhaja iz umetniških del umetnika Henrija Rousseauja z motivi narave, živali, džungle. Nekoliko spregovorimo tudi o naivnem slikarstvu, smeri, v kateri je ustvarjal.

Podrobneje bomo raziskali posamezne tehnike oblikovanja s papirjem. Najprej teoretično, in sicer s pregledom in opisom samih tehnik s pomočjo literature, potem pa tudi praktično s samo izdelavo dekoracije. Nekoliko spregovorimo tudi o pomenu dekoracije prostora.

Papir je prisoten vsepovsod okoli nas in je dostopen vsakomur. Kljub temu pa o njem po navadi ne razmišljamo kot o umetniškem materialu. Papir je eden od materialov, s katerim se srečujemo v vsakdanjem življenju. Velikokrat ga uporabljamo za podlago pri pisanju ali risanju. Papir lahko recikliramo ali pa izbiramo iz neskončne množice, ki nam je ponujena na trgovskih policah. Lahko je različnih velikosti, gramatur, tekstur, barv, vzorcev, kar nam ponuja neskončno možnosti oblikovanja. Da bi jih lahko raziskali, se moramo poglobiti v različne tehnike oblikovanja s papirjem, ki nam ponujajo nova obzorja, načine in možnosti kreiranja iz papirja.

## **2 Namen in cilji**

Namen diplomskega dela je raziskati, preučiti dosedanja spoznanja, predvsem s področja tehnik oblikovanja iz papirja. Na kratko bomo spregovorili tudi o francoskem umetniku Henriju Rousseauju, naivnem slikarstvu ter dekoraciji prostora. Pri samem procesu izdelave dekoracije se bomo srečali s samo vizualno predstavitevijo, izdelavo in nato tudi postavitvijo dekoracije v prostor.

Cilj diplomskega dela je torej izdelava sezonske dekoracije iz papirja, ki jo bomo umestili v sam prostor. Pri izdelavi same dekoracije bomo upoštevali spoznanja iz teoretičnega dela in jih skušali prenesti v samo prakso pri izdelavi dekoracije. Pri tem bomo spoznali oziroma ugotovili, ali držijo zastavljene hipoteze.

### 3 Raziskovalne hipoteze

V diplomskem delu smo si postavili naslednje hipoteze oziroma raziskovalna vprašanja:

- S pomočjo tehnik oblikovanja papirja lahko zelo preprosto in hitro dosežemo 3D-učinek v primerjavi s slikarstvom.
- Pri uporabi različnih tehnik s papirja potrebujemo več pripomočkov, materialov kot pri slikarstvu.
- Najbolj časovno zamudna tehnika s papirja je rezanje (paper cutting), da pridemo do končnega rezultata/izdelka.
- Najmanj zahtevni tehniki s papirja sta mečkanje (crumpling) ter trganje (tearing).

Hipoteze se osredotočajo na sama spoznanja pri izdelani in postavljeni dekoraciji v prostor in prej obravnavan teoretski del.

## 4 Pregled dosedanjih raziskav in objav

Pri pregledu dosedanjih raziskav in objav si bomo pomagali s spletnimi viri in literaturo.

### 4.1 *Henri Rousseau*

Henri Rousseau velja danes za nadarjenega naivnega slikarja. Znan pa je predvsem po svojih bogato obarvanih ter natančno podrobnih slikah bujnih džungel, divjih zveri in eksotičnih figur. (1) (2 str. 455)

Rousseau (21. maj 1844–2. september 1910) se je rodil v Franciji v Lavalu v dolini Loare. Prihajal je iz skromnega okolja, bil je sin kleparja. Srednjo šolo v Lavalu je obiskoval kot dnevni učenec. Nato jo je obiskoval iz internata, saj so morali njegovi starši zapustiti mesto po zasegu njihove hiše, ker je njegov oče postal dolžnik. Čeprav je bil v srednji šoli povprečen pri nekaterih predmetih, je Rousseau prejel nagrade za risanje in glasbo. Njegovo zanimanje za glasbo se je nadaljevalo vse življenje. Delal je za odvetnika in študiral pravo, vendar je zaradi kraje poiskal zatočišče v vojski. Študija tako ni končal. V vojsko je odšel leta 1863 in je tam ostal štiri leta. Med svojim službovanjem je srečal vojake, ki so preživeli francosko ekspedicijo v Mehiko (1862–1865) v podporo cesarju Maksimilijanu. Z navdušenjem je poslušal pripovedovanje njihovih spominov. Njihovi opisi subtropske dežele so bili nedvomno prvi navdih za njegove eksotične pokrajine, ki so kasneje postale ena njegovih glavnih tem. Njegove upodobitve džungelskih prizorov so ga pripeljale do zgodbe, da je Rousseau sam odpotoval v Mehiko. Te zgodbe ni sam nikoli ovrgel, čeprav ni Francije nikoli zapustil. (1) (3)

Z očetovo smrtjo se je Rousseau leta 1868 preselil v Pariz, da bi podprl svojo ovdovelo mater kot vladni uslužbenec. Poročil se je s Clémence Boitard (prvo ženo), s katero je imel šest otrok (preživel je le eden). Žena mu je umrla leta 1888 zaradi bolezni. Leta 1871 je postal pobiralec davkov v pariškem cestninskem uradu. Zaradi službe, ki jo je upravljal, so mu nadeli vzdevek le Douanier (carinik), čeprav tako velikega položaja ni imel. Resno je začel slikati v svojih zgodnjih štiridesetih. Leta 1893 se je pri 49 letih upokojil, da bi se lahko posvetil svoji umetnosti s polnim delovnim časom. Njegova želja, ambicija je bila, da bi bil slikar v slogu akademikov svojega časa. Leta 1884 je dobil dovoljenje za kopiranje slik v Louvru. Leta 1886 je razstavil nekaj svojih prvih slik na Salonu neodvisnih, saj ga na uradnem Salonu, slikarja s tako naivnostjo, ne bi sprejeli. Od takrat je na tem Salonu redno razstavljaj. (1) (3)

Tiger v tropski nevihti (Presenečen!) je bila Rousseaujeva prva slika na temo džungle. Čeprav Rousseau ni bil nikoli priča podobni sceni, kot jo je upodobil, tema za tisti čas ni bila nenavadna. Zlasti akademski slikarji so redno upodabljali eksotične teme. Svoj navdih je Rousseau dobival, ko je obiskoval botanične vrtove, živalski vrt, naravoslovni muzej, kolonialne razstave ter v revijah in knjigah, ki so prikazovale oddaljene dežele. Slika je bila leta 1891 razstavljena na Salonu neodvisnih, kjer pa ni bila najbolje sprejeta. Bila je zasmehovana zaradi amaterske tehnike in otroške naivnosti. Kljub temu je mladi slikar Félix Vallotton podal prvo resno kritiko Rousseau za njegovo sliko. Po tej prvi džungelski sliki je minilo več kot desetletje, da se je Rousseau spet vrnil k tej temi. (4)

Njegov ustvarjalni opus je poleg džungelskih, eksotičnih slik zajemal slike primestnih pokrajin, gozdnih krajin, tihožitij, alegorij ter portretov. (4)

Trdil je, da je izumil nov žanr portretne pokrajine, kar je dosegel tako, da je začel slikati s pogledom, kot je na primer najljubši del mesta, nato pa je v ospredju upodobil osebo. (3)

Rousseau je bil zelo samozavesten, imel je ogromno zaupanje v svoje delo in se je imel za velikega slikarja. Verjel je, da je njegovo delo podobno akademskim slikarjem, čeprav se ni zavedal svojega pomanjkanja konvencionalne tehnične spretnosti. Sanjal je o uradni slavi, vendar so njegovo slikarstvo cenili le mladi avantgardni umetniki, kot so Pablo Picasso, Robert Delaunay in pesnik Guillaume Apollinaire, ki je kasneje postal Rousseaujev glavni podpornik. Leta 1905 je bil Rousseau povabljen na Jesenski salon, kjer je bila njegova slika Lačen lev obešena v isti sobi kot dela skupine avantgardnih slikarjev. Takrat so kritiki o Rousseauju začeli govoriti v pozitivni luči. Postal je priljubljena oseba med avantgardnimi umetniki in intelektualci. V Rousseaujevo čast je Picasso v svojem ateljeju leta 1908 organiziral banket. Malo pred smrtjo je Rousseau naslikal najbolj ambiciozno sliko na temo džungle z naslovom Sanje (1910). Ta slika je bila tudi ena izmed njegovih največjih del. (1)

Kot večina umetnikov je tudi Henri Rousseau po svoji smrti postal znano ime ter začel pridobivati ugled v svetu umetnosti. Njegove slike so začeli iskati zbiratelji, muzeji in občudovalci njegovega dela na splošno. Prav tako se je šele po njegovi smrti pojavilo veliko povpraševanje po njegovih delih. Za časa svojega življenja jih ni prodal prav veliko. Čeprav se je lotil umetnosti najprej kot hobi, se mu je uspelo prebiti na vrh in je danes znan kot eden največjih naivnih slikarjev. Njegova dela so napovedala in vplivala na več slogov, zlasti nadrealizem. (5)

#### **4.1.1 Naivno slikarstvo**

Z revolucionarnimi spremembami v umetnosti na začetku 20. stoletja je prišlo tako do ponovne uveljavitve prej zavračanih žanrov, vključno z naivnim slikarstvom. Pomanjkanje uradnega šolanja pri naivnih umetnikih so opredelili bolj kot prednost kakor pa pomanjkljivost. To je dalo njihovem delu spontanost in neposrednost. Naivno slikarstvo, ki ga včasih napačno poimenujemo in enačimo s primitivno umetnostjo, lahko ohlapno opredelimo kot delo umetnikov z malo ali pa sploh brez uradne umetnostne, akademske izobrazbe. To sicer ne pomeni, da gre za ljubiteljske ali tako imenovane »nedeljske slikarje«. Ko je ta slog vstopil v osrednje kroge likovne umetnosti, so ga sprejeli tudi sicer uradno izobraženi umetniki, zato bi bila zanje morda ustreznejša oznaka »psevd« ali »lažni naivci«. (2 str. 454)

Vedno so obstajali nešolani umetniki – ne samo amaterji, ampak tudi ljudski umetniki – in umetnost »primitivnih« kultur zunaj zahodne tradicije. Njihov talent so začeli ceniti, kot je bilo že prej omenjeno, šele v 20. stoletju. Takrat je mladi Picasso odkril Henrija Rousseauja in umetnostni kritik Wilhelm Uhde začel zbirati slike francoskih naivnih umetnikov. Navdušenje nad naivno umetnostjo se je kasneje razširilo tudi drugod. Na naivne slikarje usmeritve v umetnostnem svetu večinoma niso imele vpliva in se jih niso kaj dosti dotaknile, medtem ko pa je bil njihov vpliv na že uveljavljeno umetnost znaten. (2 str. 454)

Za naivno umetnost sta značilni otroška preprostost in odkritost, pogosto pa obstaja nerodno razmerje s formalnimi lastnostmi slikarstva, predvsem zaradi pomanjkanja formalne izobrazbe. To se na primer kaže z neupoštevanjem tradicionalnih treh pravil perspektive, ki so jih opredelili napredni slikarji renesanse. Ta pravila pravijo, da morajo

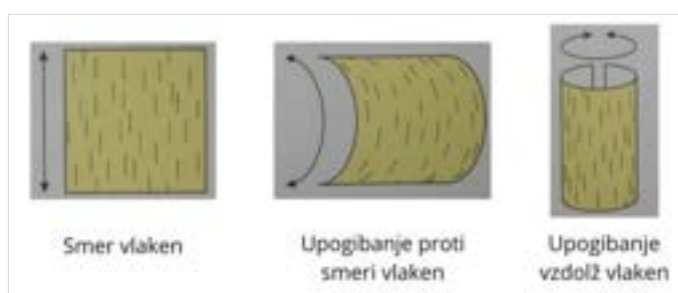


umetniki zmanjševati velikost predmetov sorazmerno z razdaljo, uporabljati zamolke barve z razdaljo ter zmanjševati natančnost detajlov z razdaljo, da bi ustvarili uravnoteženo umetniško delo. Neupoštevanje teh tako imenovanih pravil je v bistvu tisto, kar počne naivna umetnost. Tako proizvaja dela, ki se zdijo geometrično napačna s poševnimi perspektivami in neenakomernimi oblikami, močno uporabo vzorca, krepko barvo ne glede na sestavo in podrobnosti, ki so videti enako bogate, ne glede na to, ali so v ospredju ali ozadju. (6)

## 4.2 Tehnike oblikovanja s papirjem

V tem poglavju bomo predstavili različne tehnike oblikovanja s papirjem. Te so zelo raznolike. Od bolj preprostih do bolj zahtevnih. Nekatere že imajo za sabo dolgo zgodovino. Z nekaterimi tehnikami ustvarjamo različne teksture in reliefne papirnate površine. Z drugimi pa (tudi s pomočjo teh) ustvarimo 3D-skulpture. Vsaka tehnika ponuja možnost napredka po težavnosti. Ko imamo več izkušenj, znanja, kilometrine oblikovanja papirja v svojih rokah, lahko uporabimo samo eno tehniko za končno kreacijo ali pa jih združimo več skupaj. Papir nam s svojimi različnimi lastnostmi ponuja neskončne možnosti oblikovanja, sploh če k temu dodamo različne tehnike. Lahko bi se reklo, da je samo naša domišljija meja. Verjamemo, da se je že vsak srečal s kakšno od tehnik oblikovanja s papirjem, opisanih v nadaljevanju.

Ustvarjalcem iz papirja ni treba poznati vseh tehničnih lastnosti tega materiala, saj sta zanje pomembnejša videz in otip. Kljub temu pa je dobro poznati vsaj osnovne značilnosti papirja. Ena od teh so vlakna v papirju. V polah strojno izdelanega papirja in lepenke vlakna spominjajo na lase. Vlakna potekajo v smeri, v kateri je papirnata kaša na traku potovala od »mokrega« do »suhega« dela proizvodnje. Vlakna pri ročno izdelanem papirju pa so naključno razmetana po celotnem papirju. Pri risanju na papir smer vlaken ne igra posebne vloge. Pri zgibanju, zvijanju, trganju ali rezanju pa je smer poteka vlaken ključna. Da bi ugotovili, v katero smer potekajo vlakna v papirju, večkrat upognemo list papirja ali lepenke, vendar ga ne zgibamo. Potem ponovimo isto, le da obrnemo papir za 90 stopinj. Razlika je v tem, da papir lažje upogibamo vzdolž vlaken oziroma vzporedno z njimi (manjši upor vlaken). (7 str. 8–10)



Slika 1: Prikaz ugotavljanja smeri vlaken

Vir: (8 str. 59)

Pri zgibanju papirja igrajo vlakna še pomembnejšo vlogo, sploh pri debelejšem in težjem papirju. Če papir zgibamo pravokotno na vlakna, ustvarimo grob in neenakomeren rob. Zaradi tega močnejši papir zgibamo vzporedno z vlakni in ne pravokotno nanje, če je le mogoče. Pri trganju papirja je tega prav tako lažje trgati vzdolž vlaken. Tako dobimo ravno črto v nasprotju z neenakomernim trganjem pravokotno na vlakna. Papir je lažje zvijati vzporedno z vlakni, tako lahko ustvarimo tudi ožje valje. Z zvijanjem v to smer se lahko izognemo tudi morebitnim poškodbam papirja. (7 str. 11)

Veliko tehnik ustvarjanja s papirjem vključuje zgibanje in rezanje. Pri zgibanju lahko uporabimo ročno zgibanje papirja ali zgibanje s pomočjo zarezovanja, žlebljenja ali prekinjenih zarez. Izberemo način, ki bo najbolj ustrezal debelini papirja in želenim rezultatom. Če rob pri zgibanju ni raven, namesto ročnega zgibanja izberemo druge načine. Nekatere manjše ročne zgibe naredimo najlažje v zraku, kot na primer pri origamiju. Zarezovanje je preprost način za zgibanje debelejšega papirja ter lahkega in srednje teškega kartona. Ker pri tem načinu zgibanja prerežemo površino papirne pole, je na zgibu nekoliko oslabljen. Za ta zgib torej zarezemo za dve tretjini debeline kartona globoko z modelarskim nožem ali skalpelom in karton po zgibu upognemo na zunaj. Pri tehniki žlebljenja kartona ne oslabimo, ampak ga vzdolž žleba zgolj upognemo. Žleb naredimo na »napačni« strani lista tako, da s topo stranjo rezila modelarskega noža ali skalpela pritiskamo vzdolž linije prepogiba. Pazimo le, da ne prelomimo površine kartona. List nato samo upognemo proti sebi. Tehnika prekinjene zareze je mešanica prejšnjih dveh tehnik. Uporabljamo jo pri zgibanju zelo debelega kartona ali lepenke oziramo za ustvarjanje prožnih zgibov (na primer pri pokrovih škatel). Ob ravnilu v list naredimo več krajših zaporednih zarez. Njihovo število in dolžina sta odvisna od debeline kartona in želene prožnosti: več kot je zarez, šibkejši bo karton. Za večjo prožnost lahko zgib še ožlebimo. (7 str. 12–13)

Pri tehnikah rezanja uporabljamo škarje, modelarske nože ali skalpele. Pri rezanju s škarjami moramo le-te trdo prijeti z eno roko, papir pa sukati z drugo. Nož ali skalpel držimo kot svinčnik, saj ga tako najlažje nadzorujemo. Držalo se naučimo sukati tako, da nas pri rezanju ostrih robov zapestje ne bo obremenjevalo. Za natančno delo potrebujemo ostro rezilo. Da zmanjšamo njegovo obrabo, uporabimo rezalno podlogo. S tem pa tudi preprečimo poškodbe na pohištvi. (7 str. 12–13)

#### **4.2.1 Zvijanje**

Ozke trakove papirja lahko tesno drgnemo med prsti, da ustvarimo gosto dolžino papirne vrvice, ali pa jih bolj grobo zvijemo, da ustvarimo bolj teksturirano površino. Te »vrvice« lahko nato prilepimo na podlago. Lahko jih tudi pletemo, zvijemo, tkemo ali pletemo skupaj v ustvarjeno papirno vrv ali papirno tkanino, ki bo imela presenetljivo moč in vzdržljivost. Papir lahko razrežemo na trakove različnih debelin, nato pa ga zavrtimo naprej in nazaj med kazalcem in palcem, da ustvarimo vrvice z različnimi teksturami. Tri ločeno zvite vrvice lahko prepletemo skupaj, da ustvarimo debelejšo vrvico (na primer kito), ki jo nato lahko ponovno spletemo, in tako naprej. Če torej zvite ali spletene vrvice lepimo na podlago, lahko to storimo na veliko različnih načinov in s tem ustvarjamo različne texture in vzorce. Prej zvite, spletene vrvice lahko zvijemo v rahle spirale ali druge oblike. Poigramo se lahko že pri samem zvijanju vrvice, in sicer s širino traka, kako na tesno ali rahlo, urejeno ali grobo bomo zvili papir ... Če dodamo zraven še barven papir, se nam odpre cela nova dimenzija ustvarjanja tekstur, vzorcev itn. Pri tej tehniki v bistvu pretvorimo list papirja v linearno obliko, ko ga razrežemo na trakove in nato v tridimenzionalno obliko, ko ga zvijemo skupaj. (8 str. 9–17)



**Slika 2: Primer uporabe zvijanja**  
Vir: (9)

#### 4.2.2 Mečkanje

Vsak je že kdaj zmečkal papir (ko ni bil zadovoljen z napisanim na listu papirja, ga je preprosto zmečkal v približno kroglo in preprosto odvrigel v smeti), ampak temu ni posvečal neke globlje pozornosti. Kako se je papir odzval, kakšno teksturo je dobil, na kakšne načine ga lahko zmečkamo, kaj lahko vse vpliva na končni rezultat mečkanja ... Torej če raziščemo, kaj nam mečkanje ponuja v smislu oblikovanja s papirja, bomo lahko videli razsežnosti te tehnike.

Stopnja tega, kako se papir lahko zmečka, je odvisna od debeline lista in sposobnosti papirja, kako zadrži zmečkano gubo. Tako se bo na primer pisarniški papir mečkal lažje kot debelejši risarski papir, ampak tudi ta se bo bolje kot zelo tanek svilen papir, ki bo komaj obdržal gube. Kako bo papir zmečkan, je odvisno tudi od dolžine časa, kako dolgo pustimo zmečkan papir, preden ga razgrnemo nazaj. Različen papir se bo mečkal različno. Pri mečkanju papirja lahko tako dobimo rahle ali bolj izrazne gube, gostejšo teksturo gub. List papirja se z mečkanjem skrči in dobi druge lastnosti glede trdnosti. Deluje bolj mehek. Pri mečkanju nam ni treba zmečkati celega lista papirja, lahko samo del njega. Zanimive gube lahko dobimo, če pred mečkanjem papir zvijemo v papirnato cev ali v kakšne druge oblike oziroma ga mečkamo na druge načine (ne samo, da ga zmečkamo v kroglo). Zmečkanega papirja nam ni treba vedno razgrniti, lahko pustimo zmečkanega in uporabimo takšnega. Z večjo količino zmečkanih papirjev lahko ustvarjamo zanimive texture (ko ga na primer lepimo na površino eden zraven drugega). Če razgrnjen zmečkan papir stisnemo med dvema trdimi površinama, se rahlo valovite zmečkane gube ponovno zložijo v ostre gube ter v zelo ravno površino. Zmečkane površine nam dajejo občutek ranljivosti. Pri tej tehniki uporaba različnih barvnih papirjev ne prinese nekih novih dimenzij ustvarjanja, zato pa jih barva v obliki uporabe črnila, pisal ter barv. (8 str. 79–87)



**Slika 3: Primer uporabe mečkanja**  
Vir: (10)

### 4.2.3 Trganje

Trganje papirja je tehnika, pri kateri dosežemo teksturiran in neenakomeren rob lista. Ker ima vsaka površina, narejena iz papirja ali drugega materiala v obliki lista, rob (drugače bi se raztezala v neskončnost), so lahko trgani robovi uporabljeni povsod. Trganje lahko tako uporabimo samostojno oziroma v kombinaciji z drugimi tehnikami. Ključno pri kontroliranju, kako se papir trga, je razumevanje vlaken v papirju. Razlika se opazi, če trgamo papir pravokotno na vlakna ali pa vzdolžno z njimi. Papir se bo trgal ravno vzdolžno z vlakni, v nasprotnem primeru pa bo trganje nekontrolirano in okrivljeno. Pri trganju lahko eksperimentiramo s trganjem papirja v različne smeri, s hitrostjo trganja in tem, ali držimo papir blizu trganja ali daleč. To nam da različne rezultate. Za različne robe, ki jih dobimo s trganjem, uporabljamo različne načine trganja. Za raven in čist rob trgamo papir ob ravnilu. Če hočemo zaobljene ali druge oblike, trgamo papir ob takšnih oblikah. Lahko pa trgamo prostoročno v poljubne oblike. Omenili smo že, kakšen rob dobimo glede trganja na smer vlaken. Pri barvnem papirju (bolj opazimo to, če je papir na eni strani bel, na drugi pa barven) se na trganem robu pojavi barva, ki je pod vidno zgornjo plastjo papirja, če trgamo papir k sebi. To se ne zgodi, če papir trgamo v smeri stran od sebe. (8 str. 49–57) (7 str. 123)



**Slika 4: Primer uporabe trganja**  
Vir: (11)

#### 4.2.4 Prebadanje

V risarstvu poznamo risanje s pomočjo pik, narejenih s konico pisala, kjer množica pik s pomočjo tonske modulacije ustvari sliko. Če so pike različnih barv, je tehnika znana kot pointilizem. Ta učinek lahko dosežemo tudi pri papirju, tako da s konico igle preluknjamo površino papirja. Seveda bo odvisno od širine pripomočka, s katerim luknjamo, kakšna bo velikost luknje. Razlika je vidna tudi v tem, če imamo za papirjem, ki ga prebadamo, trdo ali mehko površino. Če je trda, bo le konica igle prebodla papir, nastala luknja pa bo zelo majhna. Če imamo pod papirjem mehkejšo podlago, bo igla šla čez papir in se ustavila v podlagi. Luknje bodo bolj izrazite. Pri prebadanju lahko uporabimo obe strani papirja, odvisno od tega, kakšen videz potrebujemo oziroma želimo. Zgornja, sprednja plast (skozi njo prebadamo) bo imela ostre luknje, ki delujejo čisto, zadnja pa bolj grobe z vidnimi zavihki, ki nastanejo ob prebadanju. S tehniko prebadanja lahko ustvarjamo različne vzorce (kot bi risali s pikami) ter teksture. Združimo lahko različne velikosti lukenj in smer prebadanja. Prebadanje je tehnika, ki ima relativno droben efekt, učinek, ki je včasih težje opazen z razdalje. (8 str. 109–115)



Slika 5: Primer uporabe prebadanja

Vir: (12)

#### 4.2.5 Tkanje, prepletanje

Tkanje papirja je vsestransko, saj lahko prepletamo najrazličnejše vrste papirja in s tem ustvarimo neskončno veliko vzorcev. Čeprav je prepletanje papirja ena najpreprostejših tehnik, lahko z njo ustvarimo osupljive izdelke. Tkanje papirja je obrt, stara toliko kot papir. Na Kitajskem in predvsem pozneje na Japonskem so zelo ozke papirnat trakove spleтали v torbe, podloge in celo v oblačila. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so mnogi večji proizvajalci oblačil v iskanju novih nesintetičnih vlaken tkali papir. Tkanina iz papirja je bila kratek čas dostopna celo na trgu, vendar nikoli ni postala priljubljena. Za tkanje lahko uporabimo najrazličnejše vrste papirja (na primer svileni, ovojni, ročno narejen papir ali recikliran), odvisno od učinka, ki ga želimo doseči. Prepletanje je primarno aktivnost, ki ustvarja vzorce raje iz barve kot pa iz svetlobe in sence belega papirja. Najosnovnejša metoda prepletanja papirja je prepletanje osnove (vzdolžnega traku) v eni barvi in votka (prečnega traku) v drugi barvi v vzorec »enkrat spodaj, enkrat čez« z videzom šahovnice. Večkrat, kot trakove prepletamo, bolj zapleten vzorec ustvarimo. Na hrbtni strani tkanega vzorca je vzorec enak, le da sta barvi zamenjani. Pri tkanju s trakovi ni nujno, da so le-ti enake širine, barve ali ravnih robov ter da se prepletajo med seboj pod pravim kotom. Prav tako ni treba, da trakove z vzporednimi robovi stkemo v popolnoma ravno površino. Na posameznih delih lahko trak nekoliko vzvalovimo in



ustvarimo zanko, preden ga zatakemo nazaj. S tem lahko ustvarimo reliefne vzorce. Z različnimi kombinacijami teh spremenljivk lahko ustvarimo neskončno vzorcev. (8 str. 19–24) (7 str. 102–107)



**Slika 6: Primer uporabe prepletanja**

Vir: (13)

#### 4.2.6 Plastenje

Plastenje je preprosto polaganje enega kosa papirja na drugega. Papir je lahko zalepljen neposredno eden na drugega ali pa je dvignjen eden od drugega s skrito oporo. Pri slednjem se ustvarijo večje sence, zato je učinek plastenja lažje opazen. Pri tej tehniki imata svojo vlogo torej tudi svetloba in senca. Tehnika oživi, ko plasti niso le postopoma manjše z dviganjem plasti, ampak so v njih tudi luknje, ki ustvarjajo iluzijo velike globine, kot da bi gledali v tunel, ki se po perspektivi manjša. Skrbno rezanje iz plasti v plasti je ključnega pomena za uspeh te tehnike. Lahko plastimo geometrijske oblike ali pa bolj naravne. Pri postavljanju plasti eno na drugo nadzorujemo, koliko je naslednja plast manjša ali pa večja od naslednje. Z uporabo postanejo barve plasti bolj očitne oziroma jasne, vloga svetlobe in sence pri definiranju robov plasti pa manjša. To odpira možnosti za kreacije površin, ki so bolj podobne kolažu kot večplastni konturi. Ko se število barv, uporabljenih za plasti, povečuje, se pomembnost svetlobe in sence, ki pada čez plasti, zmanjšuje, dokler barva ni vse. (8 str. 29–37)



**Slika 7: Primer uporabe plastenja**

Vir: (14)

#### 4.2.7 Upogibanje

Tehnika upogibanja je relativno preprosta in hitra. Za večjo učinkovitost sta za upogibanje pomembni tudi svetloba ter senca. Upogibanje je lahko protiutež drugim gostim vzorcem, narejenih v drugih tehnikah. Če želimo mirno in preprosto površino,

izberemo upogibanje. Upoštevanje smeri vlaken v papirju naredi upogibanje lažje (upogibanje vzdolž vlaken) ali pa težje (upogibanje nasproti vlaken). Upogibamo lahko trakove ali papir drugih oblik. Pri lepljenju, na primer upognjenih trakov, na površino pustimo upognjene dele nepritrjene, da so dvignjeni od površine. Ustvarjamo lahko različno dolge, kratke, goste »valove« z različno oddaljenostjo od površine. Ker so upognjeni deli dvignjeni, lahko vidimo ozadje. To je lahko druge barve, kar ponovno doda nove možnosti oblikovanju. (8 str. 59–67)



**Slika 8: Primer uporabe upogibanja**  
Vir: (15)

#### 4.2.8 Vrezovanje in dviganje

Ta tehnika vsebuje dva dela. Najprej moramo zarezati papir v neravno črto z nožem (rezi v obliki črke C ali V so med najlažjimi). Nato pa vrezan del prepognemo ali upognemo k sebi. Torej dvignemo »otok« papirja, zamejen z rezom. Učinek te tehnike je še posebej uspešen, če se ponavlja. Še najpreprostejše dvignjene zareze, ko so združene skupaj, lahko tvorijo prekrasne teksturne učinke. Zarezane črte morajo vsebovati vsaj en kot ali krivuljo, drugače nimamo dela, ki bi ga lahko zapognili ali upognili navzgor. Zanimiva variacija je, če lahko vrezan del dvignemo na več mestih. Z dodajanjem barve dobimo nove kombinacije. Tako lahko na primer za dvignjenimi deli vidimo ozadje druge barve. (8 str. 69–77)

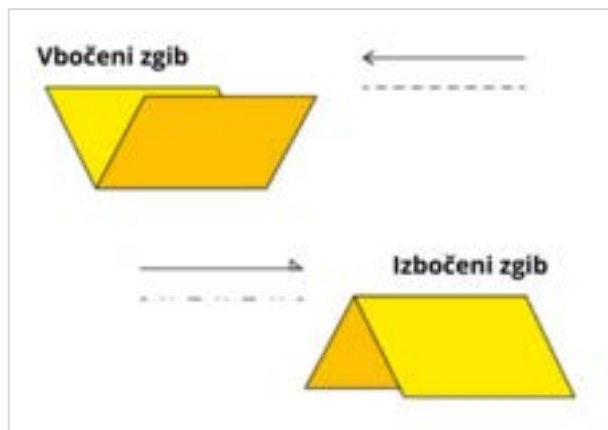


**Slika 9: Primer uporabe vrezovanja in dviganja**  
Vir: (16)

#### 4.2.9 Zgibanje, gubanje

Pri tehniki zgibanja oziroma gubanja je preprosta cik-cak guba, znana kot harmonika, ena od osnovnih gub. Je preprosta za zgibanje, z dodatkom pravšnje svetlobe, ki ustvari

močno senco, pa bo vedno videti dramatično. Harmonika je prav tako lahko ustvarjena iz ozkih trakov ter z robom prilepljena na podlago. Nekateri vzorci gubanja so tehnično zelo zapleteni, ampak lahko tudi z gubo harmonike dosežemo različne teksture površin. Pri zgibanju harmonike sta pomembna vbočen («valley») in izbočen («mountain») zgib. (8 str. 89–95)



**Slika 10: Vbočeni in izbočeni zgib**

Vir: (17)

Lahko je poljubno število zgibov, ampak več, kot jih je, bolj bo površina podobna teksturi in manj kot struktura. Z menjavanjem razdalje med posameznimi zgibi ali menjavo zaporedja vbočenih in izbočenih zgibov lahko dobimo veliko različnih gub. Poleg tega ni vedno nujno, da so zgibi narejeni vzporedno ali pa iz papirja pravokotne oblike. Zgib harmonike lahko prepognemo v krožno obliko »ventilatorja ali pahljače« ali pa ga postavimo pravokotno na papir in dobimo spet drugačen vzorec. (8 str. 89–95)



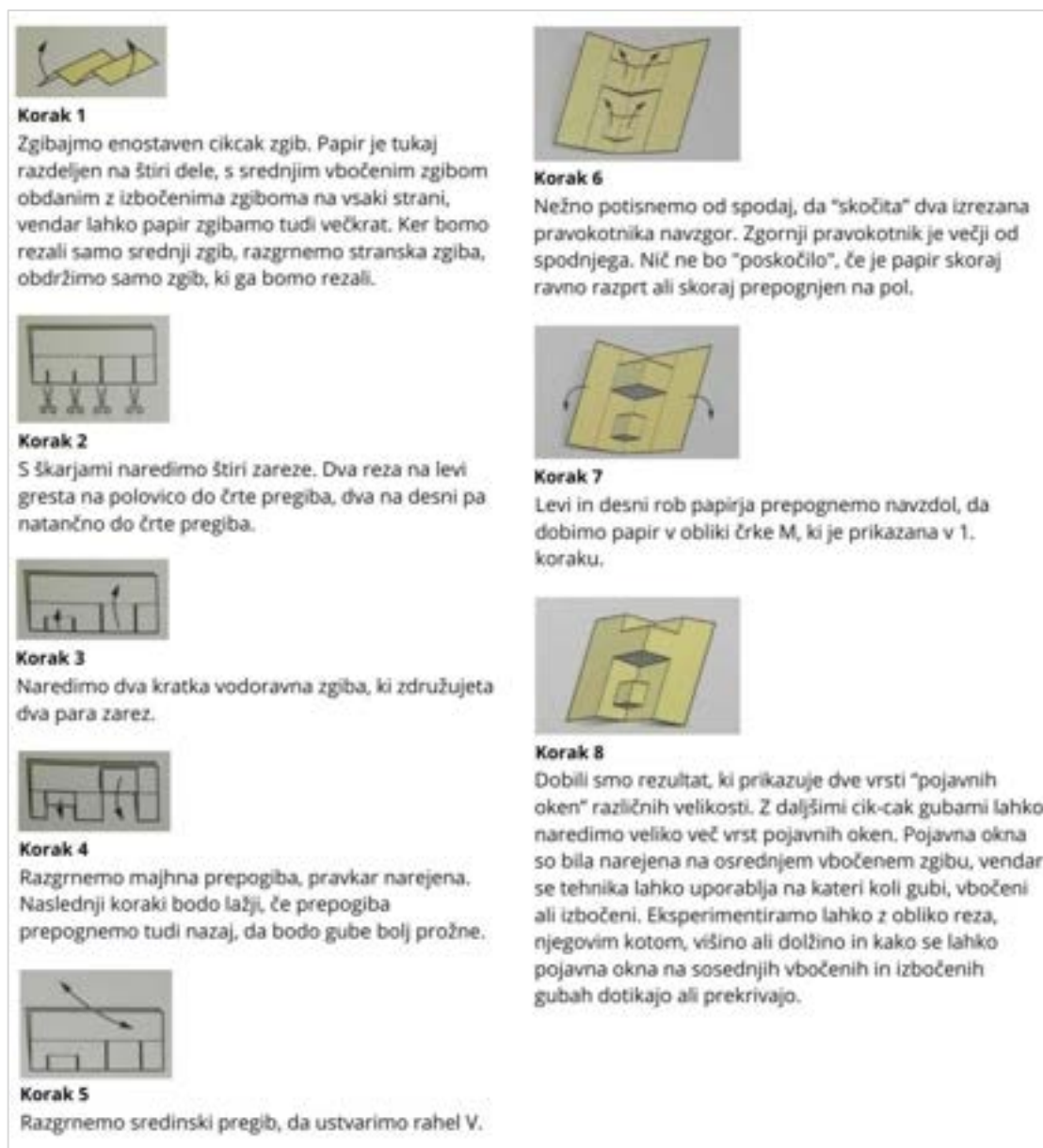
**Slika 11: Primer uporabe zgibanja**

Vir: (18)



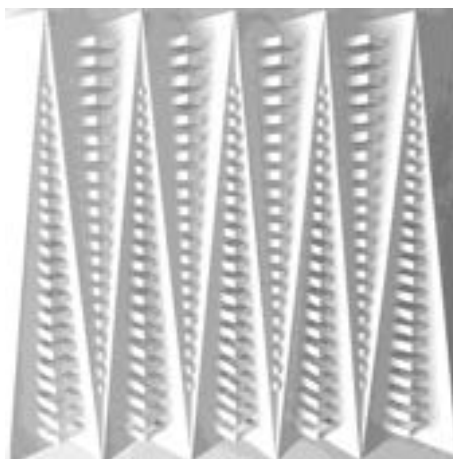
#### 4.2.10 Rezano gube

Pri tej tehniki se režejo gube, ki so predhodno narejene s tehniko zgibanja, gubanja. Tehniko je najlažje razložiti s pomočjo slike, ki prikaže korake, kako priti do končnega rezultata (glej sliko 12). Kot je omenjeno na sliki, lahko z različnimi variacijami ustvarimo popolnoma nove videze rezanih gub. Dodamo lahko tudi barven papir, na primer za ozadje, kjer se bo ta videl skozi odprtine, pojavno okno. (8 str. 99–105)



Slika 12: Prikaz korakov za izdelavo rezanih gub

Vir: (8 str. 99)



**Slika 13: Primer uporabe rezanih gub**  
Vir: (19)

#### **4.2.10.1 Postavljanke**

Postavljanke uporabljajo enake principe kot rezane gube, le da postavljanke ustvarjamo z rezanjem, zgibanjem in včasih tudi dodajanjem delov. Ustvarjene postavljanke se iz ravne pole papirja spremenijo v prostorsko plastiko in se spet povrnejo nazaj. Postavljanke so prvič uporabili v drugi polovici devetnajstega stoletja v otroških knjigah. Kasneje se je uporaba sestavljanek še bolj razširila. Danes imamo na voljo različne knjige ter tudi voščilnice s to tehniko. Osnovne tehnike zarezanih in postavljenih postavljanek niso zapletene, vendar nam omogočajo, da ustvarimo izjemno zahtevne izdelke. Pri njihovi izdelavi moramo biti zelo natančni, sicer jih ne moremo plosko zložiti. Razlikujemo zarezne in večdelne postavljanke ter postavljanke škatlice. Pri zarezni postavljanke se mora podlaga odpreti za učinkovit prikaz za 90 stopinj, pri sestavljenih postavljanke pa se popolnoma plosko odpre na 180 stopinj. Pri postavljanke lahko kombiniramo različne zareze (eno, dve enaki ali različni, ravnimi, ukrivljenimi itn.). Lahko naredimo večnivojske postavljanke ... (7 str. 44–57)



**Slika 14: Primer postavljanke**  
Vir: (20)

#### **4.2.11 Zvijanje trakov**

Tehnika zvijanja dolgih, tankih trakov papirja v tesne ali odprte spirale je znana tudi kot quilling. Ta tehnika naj bi se razvila že v starem Egiptu, prvič pa je ta umetnost omenjena v Angliji v 15. stoletju. Uporabljali so jo pripadniki revnih cerkvenih organizacij za

okraševanje ozadja nabožnih kipov. S tem so posnemali filigransko okrasje bogatejših ustanov. Te so za to uporabljale zlato in srebro. V 17. stoletju se je ta tehnika uporabljala za krašenje skrinj, zastorov in kredenc. Tehnika je potem nekajkrat poniknila v pozabo, dokler se ni ponovno obudila. Danes je ta spet v preporodu. Trakovi, ki se uporabljajo pri tej tehniki, so lahko različno široki ter v številnih barvnih odtenkih. Dolžino trakov si prilagajamo glede na želeno velikost oblike. Najpogosteje se uporabljajo trakovi s širino 3 mm. Trakove zvijamo ročno ali pa si pomagamo z namenski pripomočki. Poznamo dve glavni vrsti orodij: ena imajo razcepljeno konico, druga pa običajno okroglo zašiljeno konico. Koristni pripomočki so tudi okrogla šablona, pinceta ter bucike. Previdni moramo biti s količino lepila, ko lepimo rob papirnatega zvitka na podlago. Spirale so osnova za izdelavo številnih oblik. Delimo jih v dve osnovni skupini: zaprte in odprte. Pri zaprtih je konec traku spirale prilepljen na spiralo, pri odprtih pa konca traku ne lepimo. Druge oblike dobimo s preoblikovanjem osnovne spirale s prepogibi. Spiralo previdno stisnemo med palcem in kazalcem na izbranem mestu. S kombinacijo različnih ali enakih oblik zvitkov lahko ustvarimo različne vzorce, texture, okrasne izdelke. Tehnika nam omogoča ustvarjalne slike, pri kateri linije predstavljajo robovi trakov. (8 str. 39–42) (7 str. 92–97)



Slika 15: Primer uporabe zvijanja trakov  
Vir: (21)

#### 4.2.12 Rezanje papirja

Rezanje papirja je tehnika, pri kateri izrezujemo oblike iz (enega kosa) papirja s pomočjo modelarskega noža ali skalpela (paper cutting). Papir lahko režemo tudi s škarijami, ko ustvarjamo nove oblike. Simetrične izreze ustvarimo s predhodno zgibanim papirjem. Izrezan papir lahko uporabimo samostojno ali pa ga prilepimo na podlago. Rezanje papirja obstaja tako dolgo kot papir. Začelo se je na Kitajskem in se kasneje razširilo še drugam. Rezanje papirja je del ljudskega izročila na Japonskem, Poljskem, Nizozemskem, v Mehiki, Nemčiji, Švici in delih Združenih držav Amerike. Na začetku so papir rezali za verske in obredne namene, ko pa je postal lažje dostopen, so papirne podobe začeli lepiti na stene, pohištvo in okna in tako krasili svoje domove. (7 str. 112–117)



**Slika 16: Primer rezanja papirja**

Vir: (22)

#### **4.2.13 Prosojne površine**

Pri tej tehniki je pomembna osvetlitev od zadaj, za razliko od drugih tehnik. Potrebni sta dve stvari: močen vir svetlobe in prosojen papir (na primer svilen papir). Ta dva elementa morata biti v ravnotežju, da učinek ni pretemen ali presvetel. Pri tej tehniki je pomembna uporaba plastenja oziroma papirja, ki se prekriva. (8 str. 119–127)



**Slika 17: Primer uporabe tehnike prosojnih površin**

Vir: (23)

#### **4.2.14 Origami**

Stroga pravila origamija prepovedujejo rezanje, lepljenje in krašenje papirja, dovoljeno je le zgibanje. Zgibanje papirja se je na Japonskem razmahnilo v sedmem stoletju. Leta 1797 je izšla prva knjiga o zgibanju papirja, novo veščino pa so poimenovali s skovanko origami po japonskih besedah za zgibanje (ori) in papir (kami). V četrtem desetletju 20. stoletja je Japonec Akira Yoshizawa razvil sistem puščic in vzorcev, ki se pri navodilih zgibanja uporablja še danes. Akira velja za največjega popularizatorja sodobne umetnosti origamija. Origami združuje umetnost, znanost in igro. Pri izbiri papirja ni nobenih omejitev. Lahko se uporabi tradicionalni origamijski papir, ki je na eni strani barven, na drugi pa bel. Če želimo ustvariti natančne zgibe, je gladilnik koristen pripomoček. Večina origamijev se rodi kot niz zgibov, ki jim pravimo »osnove«. Te dobimo tudi s pomočjo osnovnih zgibov, kot sta na primer vbočen in izbočen zgib. Z origamijem lahko ustvarimo zelo raznovrstne izdelke, ki jih v grobem lahko razdelimo na okrasne (na primer živali, cvetlice), uporabne (imajo uporabno vrednost, kot so na primer škatle, nakit), sestavljene (iz več enako zgibanih in brez lepljenja sestavljenih enot ustvarimo izdelke večjih oblik)

ter gibljive izdelke (vsebujejo mehanizme, da modeli skačejo, letijo, se vrtijo, naredijo glas ...). (7 str. 14–43) (24 str. 7)



**Slika 18: Primer origamija**  
Vir: (25)

#### **4.2.15 Kaširanje**

Kaširanje je tehnika, s katero razmočeno papirno gradivo oblikujemo po kalupu ali šabloni. Pri tem plasti natrganega papirja nanašamo druga na drugo. Število plasti je odvisno od tega, kako debel ter trden naj bi bil končni izdelek. Pri tej tehniki najpogosteje uporabljamo časopisni papir, lahko pa uporabimo tudi druge vrste papirja. Končan in posušen kaširan izdelek lahko na koncu premažemo z barvami ali laki. Uporabimo ga lahko za osnovo pri drugih tehnikah s papirjem. (7 str. 128–131)



**Slika 19: Primer uporabe tehnike kaširanja**  
Vir: (26)

#### **4.2.16 Papirmaše**

Papirmaše je tehnika, ki je zelo podobna kaširanju. Namesto da uporabimo natrgan papir, naredimo papirno kašo in jo oblikujemo z lepilom za tapete. To lahko nato zmečkamo v kalup ali šablono oziroma oblikujemo čez kalup ali šablono. Papirno kašo lahko oblikujemo tudi prosto (na primer s pomočjo žičnatega ogrodja). Ta tehnika je dober način za recikliranje papirja (pazimo le, da papir ni svetleč ali premazan). (7 str. 136–137)



**Slika 20: Primer uporabe tehnike papirmaše**  
Vir: (27)



#### 4.2.17 Papirnate skulpture

Modeliranje iz papirja ni nič manj ustvarjalno od modeliranja iz lesa, kovine ali kamna. Širše gledano lahko papirnate skulpture razvrstimo v dve kategoriji. V prostorske, ki jih lahko gledamo iz vseh strani, ter polprostorske ali nizko reliefne, ki so vidne le od spredaj. Pri predstavitvi skulptur igrajo pomembno vlogo svetloba in sence. Pri izdelavi papirnatih skulptur navadno uporabljamo bel papir v različnih debelinah. Ta tradicionalni pristop lahko popestrimo z barvnim papirjem v najrazličnejših odtenkih. Če nočemo, da se nam bi pri zarezovanju ali rezanju pojavile bele črte, uporabimo papir, ki je v celoti obarvan. Papirnate skulpture so kombinacija oziroma nastanejo iz različnih tehnik, ki smo jih že opisali v prejšnjih poglavjih. Posamezne dele izdelka oziroma končne strukture lahko sestavljamo na najrazličnejše načine in tako ustvarimo končni izdelek. Pri nekaterih uporabimo samo lepilo, druge združimo s pomočjo zavihkov oziroma jezičkov. Ti so lahko izdelani posebej ali pa so sestavni del izdelka. Z njimi lahko na ogrodje oziroma osnovo pritrdimo tudi polprostorski element. Nekateri izdelki nujno potrebujejo tudi armaturo oziroma nevidno notranje ogrodje. Tridimenzionalni modeli potrebujejo notranjo oporo, ki navadno sledi potezam izdelka in omogoča, da nanjo pritrdimo druge sestavne dele. Te opore so lahko navit papirnati valj, cev, lesena palica, žica ipd. Polprostorski ali nizko reliefni izdelki so navadno zgrajeni v plasteh, zato običajno zahtevajo ploščato ogrodje, ki podpira posamezne dele in hkrati ohranja obliko izdelka. Ogrodje ima enako obliko, le nekoliko manjše je, da lahko nanj z jezički pritrdimo izdelek. Pri mnogih polprostorskih izdelkih izdelamo ogrodje iz posameznih delov, med katerimi pustimo ustrezne distančnike, kot so na primer papirnati zvitki, ki zagotavljajo končnemu izdelku globino. Pri manjših skulpturah karton ali lepenka povsem ustrezata, pri večjih pa je bolj priporočljivo uporabiti lesenit, vezano ploščo ali plošče iz penastih materialov. Uporabimo tiste materiale, ki nam zagotavljajo želene rezultate. (7 str. 62–71)



**Slika 21: Primer papirnate skulpture**  
Vir: (28)

### **4.3 Dekoracija prostora**

Pri dekoraciji prostora najprej pomislimo na dekoracijo samih prostorov v svojih domovih. Kako s pomočjo fotografij, okrasnih posod, predmetov, preprog, blazin in podobno estetsko polepšamo svoje domovanje? S tem želimo doseči pozitiven vpliv na vzdušje in dožemanje okolja. S pravilno izbiro elementov pa lahko ustvarimo prijetno in vabljivo okolje, ki spodbuja udobje in produktivnost.

Dekoracija prostora je prisotna tudi ob različnih priložnostih, zabavah ter praznovanjih, kot so na primer poroke, rojstni dnevi, rojstvo otroka, proslave, nastopi. Pri tem gre za dekoracijo samega prostora kot takega, miz, odra ... Dekoracija je po navadi tematsko naravnana glede samega dogodka. Tako nam lahko tudi nakaže, za kakšno priložnost gre. Pričara nam vzdušje samega dogodka.

Po drugi strani pa je dekoracija prostora prisotna tudi v aranžerskem prostoru. Poznamo več vrst aranžerskih prostorov: izložba, trgovina, prodajni otok, prodajni prostor, sejenski prostor, stojnica, dvorana, skupni prostori javnih objektov (avle, sprejemnice, recepcije, čakalnice), druge vrste notranjih prostorov (cerkev, galerija, restavracije, notranjost nakupovalnih centrov ...) ali zunanjih prostorov. Pri dekoraciji aranžerskega prostora upoštevamo zakonitosti umetnega oblikovanja in urejanja, upoštevamo načela estetike, sledimo likovni teoriji in načelom. (29)

Pri nalogi bomo izdelali dekoracijo iz papirja, ki bo postavljena v predprostor, avlo vhoda v višjo šolo. Na neki način bi si lahko ta prostor predstavljali kot odprto izložbo z zastekljenimi okni, ki gledajo na zunanjo okolico šole. »Izložba« bo glede na značaj oblikovanja dekorativne narave, glede na vsebino pa sezonska. Dekorativna bo zaradi tega, ker bo prisotna samo dekoracija, brez prodajnega izdelka, artikla. Sezonska pa, ker bo predstavljala poletni letni čas. Dekoracija bo tako služila kot estetska dekoracija prostora, kot nekakšna predstavitev dela študentov in o čem se med drugim učimo na višji šoli v programu Snovanje vizualnih komunikacij in trženja. (29)

Da bi se lahko lotili same dekoracije prostora, moramo ugotoviti, kakšen je sam prostor in kaj nam ponuja. Kakšnih dimenzij je, kakšna je osvetlitev, kakšne so možnosti pripenjanja elementov? Ali je možnost obešanja s stropa (je pritrjena mreža, je možnost pripenjanja z žebli, spenjačem, vijaki ...), ali je možnost barvanja sten in podobno? Zato je pomembno, da vemo, kakšne možnosti nam ponuja prostor, ker nam to na neki način narekuje, kakšna bo sama izdelava dekoracije in postavitve v prostor.



## 5 Raziskovalne metode

### 5.1 Analiza del Henrija Rousseauja

Pri analizi del Henrija Rousseauja se bomo osredotočili na njegova dela na temo džungle. Na to temo je ustvaril nekaj več kot dvajset del. Prvo leta 1891, ostala pa po kratkem odmoru od te teme, v kratkem obdobju šestih let (1904–1910). Z vsako naslednjo sliko je njegov slog postajal boljši, napredovala pa je tudi kakovost kompozicije in domišljije. V njegovih eksotičnih slikah so prisotni bujno zelenje, cvetovi, živali ter figure. Prikazani so boji med divjimi ter domačimi živalmi in plenom. V delih nas očarajo podrobnosti, ki jih ne manjka po celotnih slikah. Najrazličnejše rastlinje (trs, evkaliptus, bananovec, praproti, palma, kaktus, agava ...) zagotavlja veliko raznolikost oblik. V slikarskih delih prevladuje paleta različnih zelenih odtenkov. Zdi pa se, da ti manj zračni prizori v džungli skrivajo več skrivnosti, kot jih razkrivajo. (30 str. 78)

Bolj podrobno bomo analizirali naslednja tri njegova dela: Presenečen!, Lačen lev ter Sanje.



Slika 22: Tiger v tropski nevihti (Presenečen!)

Vir: (31)

Kot je bilo že omenjeno, je slika z naslovom Tiger v tropski nevihti (Presenečen!) oziroma v angleščini Tiger in a Tropical Storm (Surprised!) prvo Rousseaujevo delo na temo džungle. Ustvarjeno je bilo leta 1891 v tehniki olje na platnu. Delo je dimenzije 129,8 x 161,9 cm ter je podpisano in datirano. Od leta 1972 je slika v Narodni galeriji v Londonu. (32)

Slika prikazuje tigr, osvetljenega z bliskom strele, ki se pripravlja, da bo sredi divje nevihte skočil na svoj plen. Tiger se skriva nizko v visoki travi. Da bi se skrnil pred našimi pogledi, mu ne pomagajo niti kamuflažne črte, saj ga izda njegov kačji rep, ki se vije skozi travo, široko rumeno oko ter niz koničastih belih zob v rdečih ustih. Tigrov plen je onkraj roba platna, zato je gledalčevi domišljiji prepuščeno, da se odloči, kakšen bo njegov izid. Ko je umetnik preimenoval delo v Presenečen!, je podal različne razlage tega,

kar je mislil. Morda je tiger skočil na nič hudega sluteče raziskovalce, ki so si drznili vstopiti v njegov dom, ali pa ga je morda prestrašila divja nevihta. Morda smo presenečeni gledalci sami, ko najdemo tigra, ki stremlji nazaj v nas s sten galerije. (31) (32)

Kompozicija je bolj kompleksna in polna akcije kot katera koli prejšnja Rousseaujeva slika. Ima bogato vzorčeno površino, sestavljeno iz gostih plasti listja in vegetacije, ki pokriva skoraj celotno platno. Za strukturiranje svoje slike uporablja črte različnih debelin: trava, drevesna debla, veje, tigrovo krzno, strele, dež in celo žile na listih. Večina teh črt se zožuje diagonalno od leve proti desni. Tiger se prav tako premika v isto smer, kar daje sliki občutek gibanja in harmonije sredi nevihte. Dokončano sliko je prekril s polprozornimi srebrno-sivimi diagonalnimi črtami oziroma progami, ki predstavljajo dež. Te prav tako padajo od leve proti desni. Učinek teh črt povzroča presenetljivo iluzijo hudourniškega naliva, ki prekriva vsak centimeter platna. (33) (32)

Rousseau je skrbno načrtoval podrobnosti na svojih slikah. Metodično je slikal v blokih, tako da je najprej dokončal en del, preden je prešel na naslednjega. Morda je uporabil tudi mehansko napravo, ki omogoči sledenje obrisom projicirane slike ali predmeta neposredno na platno. To bi lahko pojasnilo, zakaj je žival videti, kot da plava na vrhu rastlin, če bi Rousseau s tem postopkom »prerisal« tигра iz druge slike. (33)

Rousseau je bil kritiziran, ker v svojih slikah ni uporabljal linearne perspektive, zaradi česar so se zdele slike ploske, vendar je tukaj ustvaril prostor z uporabo barv. Platno je razdeljeno na tri vodoravne pase: najnižji (in najbližji) je živahna mešanica zelenja; srednji so večinoma blede drevesna debla, ki se prekrivajo z listi; vrh pa je svetlo sivo nebo. Ta metoda je značilna za zračno perspektivo, kjer se svetlejše barve uporabljajo navzgor po kompoziciji, da dajejo občutek, da se prostor umika v daljavo. (33)

Barve, ki so bile na voljo Rousseauju, so bile veliko bolj raznolike kot v preteklosti. Do konca 19. stoletja so bile oljne barve vse bolj izdelane iz kemično proizvedenih pigmentov (namesto zdrobljenih naravnih mineralov) in so bile na voljo predhodno zmešane v kovinskih tubah. Čeprav večino barv na sliki predstavlja zelena, je njena raznolikost ogromna. Oranžno-zelene, rdeče-zelene, rumeno-zelene in še več, vsaka je skrbno nanosena v prekrivajočih se trakovih. Zeleni komplementarna barva rdeča je presenetljivo uporabljena tudi na desni, kar uravnava prevlado tigra na levi. (33)



**Slika 23: Lačni lev se vrže na antilopo (Lačen lev)**

Vir: (34)

Delo Lačni lev se vrže na antilopo (The Hungry Lion Throws Itself on the Antelope) najdemo tudi pod naslovom Lačen Lev (The Hungry Lion). Umetnina velikosti 200 x 301 cm je v muzeju Fondation Beyeler, Basel. Slika je iz leta 1905, v tehniki olje na platnu in je podpisana. (35)

Slika je bila razstavljena na Jesenskem salonu leta 1905, in sicer kot njegova druga slika džungle, ki je zaznamovala Rousseaujevo vrnitev k temu žanru po premoru. Je tudi prvo delo, ki je našlo pot na umetniški trg. Na sliki Lačen lev je umetnik upodobil prizor iz džungle. Gosto zeleno rastje osvetljuje rdeče zahajajoče sonce. V ospredju slike je lev, ki je zagrizel v vrat antilope. V podrastju pa je mogoče videti še druge živali. Iz desne strani prizor spremlja panter. Iz ozadja v sredini slike strmi sova, na njeni levi pa je še ena ptica. Obe v kljunu držita okrvavljen kos mesa. Na levi strani lahko zaznamo temen obris primata z lesketajočimi se očmi, ki se skriva v gostem rastlinju. (34)

Rousseau je bil pogost obiskovalec botaničnih vrtov, živalskega vrta in naravoslovnega muzeja, ki je sestavljal Jardin des Plantes v Parizu. Poleg bujne flore in favne so bili na ogled preparirani eksponati živali postavljeni v dramatične drže, ki temeljijo na naravi in kiparski tradiciji. Rousseau je vzel osrednji prizor na njegovi sliki, leva, ki napade antilopo od tod vidne diorame. (4)

Slika gledalca potopi v živahno in neukročeno džunglo. V ospredju prevladuje dramatično srečanje med levom in antilopo. Lev, ki je uprizorjen sredi napada, izraža občutek silovitosti in gibanja. Njegova usta so odprta, kažejo se zobje in raztegnjeni kremplji, ko lev grabi antilopo. Antilopa se zdi nemočna, ujeta v neizogiben prijem plenilca. Okoliška flora je upodobljena z bujnimi detajli in različnimi teksturami, ki prikazujejo gosto džunglo, polno življenja. Kot je bilo že omenjeno, lahko gledalci med listi ujamejo še druge prebivalce džungle. Barvna paleta je bogata, drzna in ekspresivna z zelenimi odtenki, medtem ko so živali upodobljene v naravnih tonih. Kljub temu dovolj izstopajo na zelenem ozadju. Rdeče pojemajoče sonce nam v ozadju ponuja občutek časa dneva, ko se odvija osrednji prizor, brutalni ritual preživetja. (36)

Drevesa, grmovje in živali tvorijo lok, ki se vije nad levom in njegovo žrtvijo. Ta ureditev vodi naš pogled čez Rousseaujevo džunglo. Od tanke, lasne finosti sivozelene trave v

ospredju do zeleno-rjavo črnih listov krošenj in od tam v mirno modro nebo in zahajajoče sonce. (37)



**Slika 24: Sanje (The Dream)**

Vir: (38)

Sanje (The Dream) so iz leta 1910. Slika je v velikosti 204,5 x 298,5 cm in tehniki olje na platnu. Delo je podpisano ter datirano in je del zbirke Muzeja moderne umetnosti, New York. (39)

Sanje so največja slika džungle. Vsebujejo skoraj nadrealističen portret Rousseaujeve poljske ljubice iz mladosti Yadwighe. Ta leži gola na divanu na levi strani slike in gleda na pokrajino bujnega listja džungle, vključno z lotosovimi cvetovi. Po tej pokrajini so tudi raztresene živali, vključno s pticami, opicami, slonom, levom in levinjo ter kačo. Leva roka akta, prav tako pa tudi pogled, sega proti levoma in črnemu čarovniku kač. Ta je obrnjen proti gledalcem. Igra glasbo na svojo flavto ter je komaj viden v temi džungle pod šibko svetlobo polne lune. Rožnata kača se plazi skozi podrast, njena vijugasta oblika pa odseva krivulje ženskih bokov in nog. Goli model na tej sliki, ki se naslanja na kavč, meša domače in eksotično. (38)

Kot je bilo že omenjeno, so živali razporejene po celotni sliki. Njihova kompozicijska razporeditev je uravnotežena in enakomerna. Vsa bitja kažejo miroljubno in harmonično okolje okoli dame. Velike lilije začrtujejo sliko po sredini s svojimi ploskimi cvetovi. Ti so videti kot v prerezu. Prav tako slika vključuje vertikalne linije v deblih dreves, steblih rož ter figuri, ki igra na glasbilo. Prisotne so tudi diagonalne linije in krivulje. Na sliki so uporabljene svetlo oranžne, rumene in modre barve, ki so upodobljene skozi sadje in rože. V svetlem odtenku modrega neba je bela luna. Vsi zeleni odtenki, ki jih je uporabil umetnik, delujejo skupaj in ustvarjajo popolno harmonijo barv. Celotna slika ima komplementarno barvno temo. Ta poudarja živali, cvetove ter sadje. (40)

## **5.2 Ogled prostora**

Preden smo si zamislili končen videz dekoracije, smo si ogledali sam prostor, v katerem bo ta dekoracija postavljena. Prostor smo fotografirali, zmerili ter naredili skice prostora. S tem smo dobili občutek samega prostora ter njegove velikosti. Tako smo si v glavi ustvarili prve ideje, kakšna naj bi bila sama dekoracija, njen končni videz in postavitev.



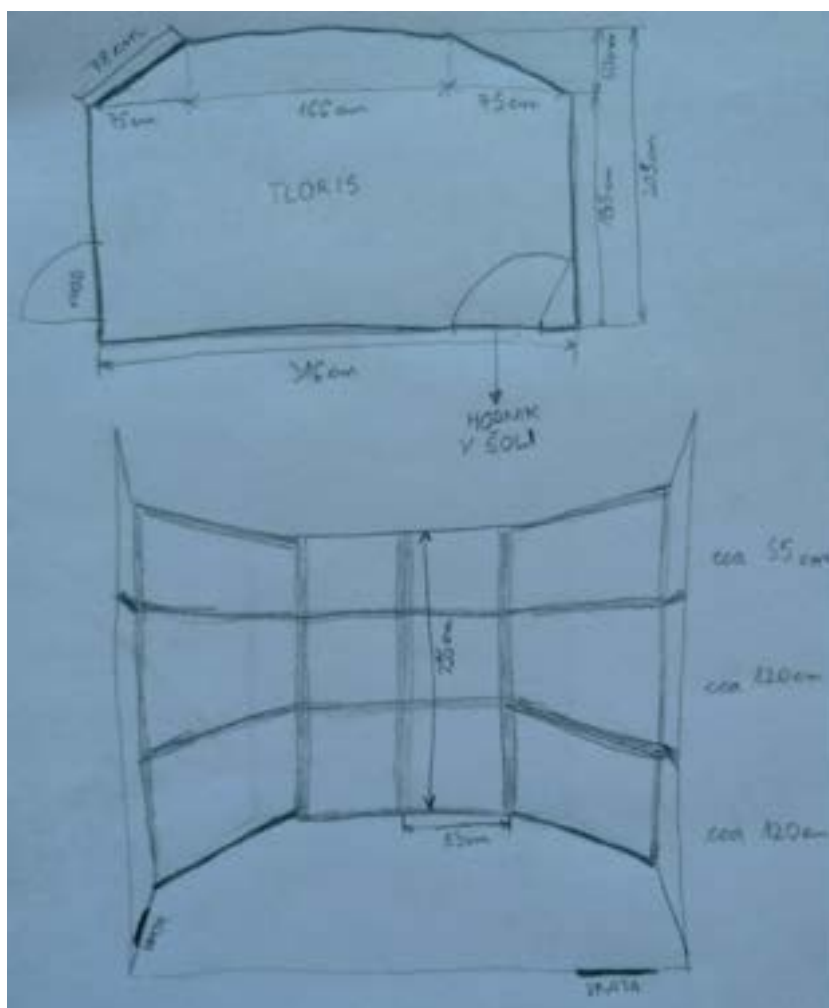
V prostor, kjer bo postavljena ta dekoracija, lahko vstopamo iz dveh strani. Če pridemo iz zunanje strani, gremo po stopnicah do vrat. V prostoru se nam na levo odpre pogled skozi zastekljeno steno, sestavljeno iz več oken, na zunanjo okolico šole (šolski park). Vidimo pa tudi vrata, ki vodijo na hodnik šole, na koncu desne stene. Tloris prostora je v obliki šestkotnika. Ta šestkotnik je sestavljen iz pravokotnika in enakokrakega trapeza. Na stropu so že nameščeni kavlji za obešanje, kar nam ponuja možnost namestitve dekoracije z obešanjem. V času ogleda prostora je bila nanje že obešena dekoracija. Glede na steno z okni dobi prostor veliko naravne svetlobe. Na stropu je tudi ena stropna luč. V primeru slabšega sonca oziroma noči bi služila kot dodaten vir svetlobe.



**Slika 25: Pogled v prostor z zunanjega vhoda**  
Vir: (41)



**Slika 26: Pogled v prostor s šolskega hodnika**  
Vir: (41)



**Slika 27: Skica prostora z merami**  
Vir: (41)

### 5.3 Vizualna predstavitev

Vizualna predstavitev je ročno ali pa računalniško predstavljen izgled končne ureditve videza, v našem primeru dekoracije prostora. Izdelana mora biti tehnično natančno s prikazom barv, kompozicijo elementov v prostoru – prostorski ključi, oblika kompozicije in s ponazoritvijo materialov. Estetskemu delu predstavitve so dodani tudi besedni opisi samih elementov. Opisani so materiali, barve, način izdelave ipd. Vizualna predstavitev mora predstavljati končno podobo tako vizualno kot opisno. Je kot nekakšen načrt, da si lahko predstavljamo, kako bo na koncu videti dekoracija prostora. Služi predstavitvi ideje potencialnim naročnikom. (29)



Slika 28: Vizualna predstavitev

Vir: (41)

Vizualna predstavitev (slika 28), ki smo jo ročno narisali, nam daje pogled končne dekoracije. Vidimo, da je ta sestavljena iz treh okvirjev. V vsakem je prisotno bujno rastlinje džungle (tudi cvetovi, pomaranče) ter po ena žival. V prvem opica (njena glava) kuka skozi zelenje. V drugem je pisana papiga, okoli tretjega pa se plazi kača z vzorcem. Okvirji, ki bodo služili tudi kot nosilni element, bodo obešeni s stropa. Dekoracija bo torej »lebdela« v zraku. Velikost okvirjev bo 45 x 30 cm, 80 x 60 cm in 40 x 65 cm. Dekoracija bo izdelana iz papirja. Ta bo barven v različnih odtenkih zelene, rumene, modre, oranžne, rdeče ter rjave. V celotni dekoraciji bodo uporabljene različne tehnike oblikovanja s papirja. Končno vizualno predstavitev smo ustvarili na podlagi skic, ki smo jih naredili ob oziroma po ogledu prostora. S skico smo spravili idejo v svoji glavi na list papirja. Ideja o takšni dekoraciji je nastala zaradi inspiracije Rousseaujevih džungelskih slik, sledenja ustvarjanju poletne dekoracije, uporabe različnih tehnik ustvarjanja s

papirjem ter načina končne postavitve v prostor (odločili smo se za obešanje dekoracije s stropa). Skico smo potem podrobno dodelali in z mislimi na to, kako se bo sama dekoracija izdelovala, katere tehnike bodo uporabljene, kakšna bo velikost, kako bo postavljena v prostor ipd. Pri dodelavi skic smo si pomagali tudi s fotografijami samih živali ter džungle. Tako smo torej dobili svojo končno vizualno predstavitev.

## **5.4 Izdelava dekoracije**

Ko smo imeli izdelano vizualno predstavitev, smo se lotili same izdelave dekoracije. Naredili smo si načrt poteka same izdelave, v kakšnem zaporedju bomo izdelovali posamezne elemente dekoracije, da bo cel proces lažji in kar najbolj funkcionalen. V mislih smo imeli izdelavo dekoracije, ki je vidna iz vseh smeri, zato je morala biti tudi tako narejena. Najprej smo potrebovali okvirje, ki služijo za osnovo oziroma tudi nosilni element dekoracije. Da jih izdelamo najprej, nam je bilo pomembno zaradi same postavitve živali, njihove lažje predstave oziroma določitve dejanske velikosti in lege, kako jih bomo pritrdili na sam okvir. Okvir nam bo torej narekoval izdelavo ostale dekoracije. Po okvirjih smo se lotili samih živali. Najprej smo se lotili po svojih predvidevanjih najlažje živali za izdelavo. To je bila kača. Nato smo se lotili glave opice in na koncu še najbolj kompleksne papige. Ko so bile živali izdelane, smo se lotili cvetja in pomaranč. Za konec nam je ostala še izdelava samega zelenja za vse tri okvirje. Ko smo imeli izdelane vse potrebne elemente dekoracije, smo le-te sestavili v končno podobo dekoracije.

Okvirje smo izdelali iz lesa. Ker smo vedeli, da bomo okvirje kasneje oblekli s papirjem, ti niso potrebovali brezhibnega videza. Kot smo že navedli, smo okvirje oblekli z rjavim papirjem. Vsak okvir smo oblekli s štirimi kosi papirja (razen pri največjem smo morali zaradi velikosti papirja, ki smo ga imeli, združiti dva kosa v enega). Te kose smo oblikovali, razrezali ter prepognili tako, da se popolnoma prilegajo lesenemu okvirju in ga v celoti skrijejo. Ko smo imeli tako pripravljene kose, smo jih z lepilom prilepili na okvir. Okvirji so bili tako končani in pripravljeni za pritrdjevanje dekoracije na koncu.



**Slika 29: Oblečenje okvirjev s papirjem**

Vir: (41)

Ko smo imeli končane okvirje, smo se lotili izdelave živali. Izdelali smo kačo, nato glavo opice ter na koncu še papagaja. Okvirje smo uporabili pri določanju same velikosti živali, lege (predvsem kače) in določitvi načina pripenjanja končanih živali na koncu na okvir. V tej fazi izdelave dekoracije nam je bilo pomembno, da smo vedeli, kako bomo na koncu



živali postavili na okvir. Tako smo že pri sami izdelavi vključili nosilne žice v samo dekoracijo in posledično smo predvideli tudi, kako jih bomo na koncu prilepili na sam okvir.

Za osnovo kače smo zvili žico v končno obliko glede na sam okvir. Tako zvito žico smo ovili s papirjem do želene debeline in oblike kače. Osnovo smo nato oblepili z zaščitnim lepilnim trakom. Tako je osnova postala bolj trdna in držala svojo obliko. Na to osnovo smo si načrtali linijo, ki deli zgornji del kače (modra barva) od spodnjega (rumena barva).



**Slika 30: Osnova kače**

Vir: (41)

Začeli smo izdelavo dekoracije, ki se bo na koncu dejansko videla. Najprej smo se lotili spodnjega dela kače. Svetlo rumen šeleshamer smo razrezali na kratke trakove. Te smo lepili s pomočjo lepila za vroče lepljenje na samo osnovo, da so se trakovi med seboj malo prekrivali. S tem smo dobili plastenje papirja. Za zgornji del kače smo tanjši moder papir večkrat zmečkali ter natrgali na manjše kose. Papir smo zmečkali zaradi same teksture ter lažjega prilaganja papirja na ukrivljeno kačo. Ker smo želeli, da so prehodi med posameznimi manjšimi kosi čim manj opazni, smo papir trgali. Če bi ga rezali, bi se videli ravni, ostri robi kot na spodnjem delu kače. Tako pripravljene kose papirja smo nato s pomočjo lepila za vroče lepljenje lepili na osnovo kače. Da so bili robovi tesno prilepljeni, smo si pomagali tudi s tekočim lepilom.



**Slika 31: Izdelava zgornjega in spodnjega dela kače**

Vir: (41)

Po tem so nas čakale za končanje kače samo še podrobnosti na glavi ter vzorec po dolžini kače. Vzorec smo naredili s tkanjem, prepletanjem dveh različnih odtenkov oranžne. Tkali smo vzorec »enkrat spodaj, enkrat čez« z videzom šahovnice. Vzorec smo naredili manj tesen, s tem ko prečnih trakov nismo tesno stisnili enega ob drugega. Tako dobljen vzorec smo razrezali v manjše štirikotnike in jih v določeni razdalji prilepili po dolžini kače. Oči smo izdelali s plastenjem različnih barv papirja. Tri kroge, vsakega manjšega,

smo prilepili enega na drugega, na vrh pa še podolgovato obliko zenice. Veki, nos ter usta smo naredili z zvijanjem traka papirja. Za veke je bil trak širši. Zvit papir smo v zeleni obliki zalepili na glavo kače. Za nos smo zvit papir zvili v spiralo. Jezik smo s škarjami izrezali iz papirja ter prilepili na svoje mesto. Kača je bila tako končana.



**Slika 32: Končana kača**

Vir: (41)

Naslednja je bila na vrsti izdelava glave opice. Osnovo za opico, na kateri smo kasneje gradili dekoracijo, smo naredili iz kartona, papirnih trakov in žice. Osnovno obliko smo izrezali iz kartona. Nanj smo pritrdili žice, ki bodo kasneje služile za postavitev same opice na okvir. Žice, spodaj prilepljene na karton, so bile stojalo glave za okvir, ki bo na koncu skrit za zelenjem. Karton smo obdelali s papirnatimi trakovi v zeleno tridimenzionalno obliko glave opice.



**Slika 33: Izdelana osnova opice**

Vir: (41)

Ko je bila ta dovolj trdna, smo začeli z lepljenjem zmečkanega in natrganega rjavega papirja na celotno glavo. Okoli oči ter nosa smo izrezali papir s škarjami in ga prilepili na svoje mesto. Oči smo naredili z zvijanjem trakov, s quillingom. Trak papirja, najprej črn, rjav in spet črn, smo zvili v tesno spiralo. Notranjost spirale smo nato porinili

navzven, da smo dobili zaobljeno obliko. Predel okoli in nad očmi, nos, usta ter del v ušesu smo naredili tako kot pri kači z zvijanjem papirja. Nekje smo papir zvili bolj na tesno, drugje manj. Okoli nosu smo z iglo prebadali papir, da smo dobili teksturo in občutek kože ter brkov. Za uho smo izrezali papir, ga upognili ter prilepili na glavo. S plastenjem temnejše rjave smo ušesu želeli dodati globino. Na zadnji del glave in vrat smo lepili zmečkan papir. Na vratu smo uporabili dve barvi. Do takšnega videza smo prišli tako, da smo večji papir večkrat zmečkali. Nato smo ga razgnili, razrezali na manjše kvadrate in vsak posamezen kvadrat ponovno zmečkali. Te zmečkane kose smo lepili drug zraven drugega, dokler nismo pokrili zelenega dela glave opice. Tako smo imeli končano še drugo žival.



**Slika 34: Končana opica**  
Vir: (41)

Zadnja žival za izdelavo je bila papiga. Bila je največja in z največ uporabljenimi tehnikami s papirjem od treh živali. Osnovo smo izdelali na isti način kot pri opici, le da bodo žice pri papigi služile za osnovo nog in obenem način, kako bo pritrjena na okvir. Za eno nogo smo porabili pet žic. S štirimi smo oblikovali štiri kremplje, peto žico pa smo pustili navpično, da bo služila za pritrditev papagaja v okvir. V okvir smo zvrtili luknje v velikosti žice, na mestih, kjer bo postavljena papiga. Tako bosta ti dve žici držali papigo na okvirju, ne da bi se ta prevrnila.



**Slika 35: Osnova papige**

Vir: (41)

Ko je bila osnova narejena, smo se lotili sprednjega dela papige. Ker smo se odločili za tehniko vrezovanja in dviganja, smo vedeli, da se bo skozi dvignjene zareze videla spodnja podlaga. Zaradi tega smo najprej ta del oblekli z zmečkanim oranžnim papirjem (kot nekatere dele pri kači, opici). Nato smo si na starem koledarju naredili šablono posameznih delov, da se prilegajo osnovi ptice. Izdelavo šablone smo večkrat uporabljali (tudi pri drugih elementih), da smo dobili kose oziroma oblike, ki smo jih na koncu izrezali iz barvnega papirja in so se tako popolnoma prilegale delu, kjer so se prilepile. Za izdelavo šablon smo tako lahko uporabili papir starega koledarja, ki je dovolj upogljiv. S tem smo tudi reciklirali papir. Starega koledarja ni bilo »škoda« za (tudi večkratno) izdelovanje šablon, kot pa da bi za vsako razrezali barven papir, ki bi ga na koncu morali zavreči. Nekatere šablone smo izdelovali oziroma popravljali večkrat. Šablone so bile tudi kot poskusne, da smo videli, kako naj bi bil na koncu posamezen del na samem papagaju ter kako se obnaša (je bolje uporabiti tanjši ali debelejši papir). Ko smo torej imeli izdelano šablono za sprednji del ptice, smo te dele izrezali iz svetlejšega rumenega šeleshamerja. Preden smo te dele zalepili na ptico, smo naredili zareze v obliki loka v simetričnem ter enakomernem vzorcu. Vrezane dele smo tudi dvignili. Nato smo se lotili izdelave glave. Kljun je sestavljen iz dveh delov. Pri obeh je osnova črn papir. Pri zgornjem je s plastenjem dodan še svetlejši rjav papir. Na eni strani je natrgan, da se doseže mehkejši prehod. Tako spodnji kot zgornji del kljuna je sestavljen iz dveh simetričnih izrezanih oblik, zlepljenima s pomočjo papirnatih jezičkov (na takšen način so narejeni tudi nekateri drugi elementi, na primer osnova peruti). Na mestu, kjer smo prilepili kljun, smo čez osnovo ptice prilepili črn papir, saj bo ta viden zaradi odprtega kljuna papige. Ko smo prilepili kljun na svoje mesto, smo okoli predvidenega mesta za oči na osnovo ptice zalepili svetel zmečkan papir. Zmečkali smo ga zaradi texture, ki jo naredi ta tehnika na papirju. Takšna površina daje občutek nagubane kože. Na to podlago smo prilepili oči, narejene s tehniko plastenja (kot pri kači). Nato smo se lotili ostalega dela glave. Najprej smo si izrezali iz temnejšega rumenega šeleshamerja veliko različno velikih posameznih oblik »perja«. To perje je na eni strani polkrožno, na drugi ravno odrezano. Tako pripravljeno perje smo začeli lepiti od vrata do vrha glave same papige. Vsako zgornje perje tako prekriva spodnjega. Ustvarili smo plastenje z bolj enakomernim vzorcem. Na stiku plastenja papirja in zmečkanega papirja okoli oči smo zalepili tanko spleteno kito iz papirja. Tri ozke in dolge trakove smo vsakega posebej zvili in nato splekli



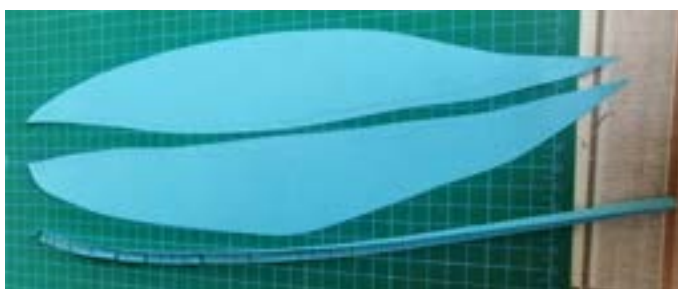
skupaj v kito. Na vrhu glave smo na podoben način kot kljun naredili čopek, tudi z uporabo plastenja različnih barv papirja.



**Slika 36: Končana glava papige**

Vir: (41)

Rep smo izdelali iz treh različnih barv: temno modre, rdeče, oranžne. Sestavili smo ga iz več različno dolgih papirnatih peres. Papir smo razrezali na ozke trakove ter jih prepognili. Na eni strani smo jih odrezali v zaobljeno obliko. Nekatere smo tudi po celotnem robu narezali. S tem smo dobili dodatno teksturo ter bolj realističen približek pravemu perju. Tako pripravljeno perje smo sestavili in prilepili na ptico. Pripravili smo si osnovo za peruti iz svetlomodrega papirja (na način kot kljun).



**Slika 37: Izdelava osnove peruti s papirnatimi jezički**

Vir: (41)

S tem smo natančno videli, koliko osnove ptice bodo prekrili in kje na hrbtu je še treba obdelati osnovo ptice, ki bi bila drugače vidna. Ta del smo zapomnili z isto rumeno, kot je sprednji del ptice. Izrezali smo večje kose papirja ter jih na način plastenja (enako kot glavo) prilepili na osnovo ptice. Sledila je izdelava peruti do konca. S tehniko zgibanja, gubanja papirja smo papir (iste barve kot za rep) zgibali v rotacijsko harmoniko. Zgiban papir smo nato odrezali v obliki (polovičnega) kolobarja. Te kose smo potem še razrezali na manjše, tako da so se prilegali osnovi peruti. Prekrivajoče smo jih prilepili na izdelano

osnovo peruti. Različne barve in oblike smo na peruti lepili zrcalno. Tako smo dobili dve simetrični peruti. Te smo prilepili na osnovo ptice. Na zgornji strani obeh peruti smo zalepili svetlejši moder papir v obliki črke c. Zanimivo teksturo smo dobili s prebadanjem papirja. Tega smo prebadali na mehkejši podlogi (brisači). S tem smo na zadnji strani papirja dobili bolj grobe luknje z vidnimi zavihki, ki nastanejo ob prebadanju. To stran smo na same peruti prilepili tako, da je ta stran vidna.



**Slika 38: Izdelava in končani peruti**

Vir: (41)

Za konec smo morali s papirjem obdelati samo še nogi. Ker so bile same žice pretanke (noge bi bile tako pretanke v primerjavi s ptico), smo jih odebelili z lepilom za vroče lepljenje. Dobljeno obliko nog smo še popravili s škarjami in nato ovili s tankim, ozkim ter dolgim črnim trakom. Zgornji del noge smo prekrili z zvitim papirjem v tulec, oblikovanim tako, da se je prilagal nogi in trupu. S tem je bila izdelava papige tudi zaključena.



**Slika 39: Ovijanje noge papige s papirjem**

Vir: (41)

Naslednji korak pri izdelavi končne dekoracije je bila izdelava dveh vrst rož ter pomaranč z zelenjem. Te elemente smo zgibali z origamijem. Pri rumenih rožah smo menjevali velikost papirja za zgibanje (posledično so bile končne rože različnih velikosti), pri modrih ter pomarančah pa barvo. Navodila za zgibanje zelenih elementov smo našli na spletu. Pomembno je bilo natančno zgibanje za lep končen izdelek. Pri pomarančah je posebnost ta, da smo zgiban papir napihnili skozi luknjico ter tako dobili 3D-obliko pomaranče.



Slika 40: Končani cvetovi in pomaranča

Vir: (41)

Pred samim sestavljanjem celotne dekoracije smo morali izdelati le še zelenje. Izdelali smo 12 različnih vrst zelenja. To se razlikuje po obliki, velikosti, uporabljenih tehnikah ter različnih odtenkih zelene barve. Na sliki 41 lahko vidimo končano zelenje. Za lažjo razlago v nadaljevanju je posamezna vrsta zelenja označena s svojo številko.



Slika 41: Izdelano zelenje

Vir: (41)

Zelenje pod številko 1 smo izrezali s škarijami. List smo najprej prepognili, da smo pri rezanju dobili simetričen list. V rob lista smo izrezali tudi zareze. Liste monstere (pod številko 2) smo prav tako izrezali s škarijami, le da smo pri nekaterih listih s pomočjo skalpela izrezali luknje nepravilnih oblik. Za liste pod številko 3 smo najprej izrezali

simetrične posamezne liste s pomočjo prepogibanja papirja. Na spodnji strani lista smo pustili kvadratasto obliko. To smo nato na prepogibu zarezali ter prekrizali dobljena zavihka in prilepili skupaj. Nato smo naredili steblo. Prepognili smo daljši ožji trak po dolžini. Za oporo ter kasnejše nameščanje na okvir smo v prepognjen trak dodali žico. To smo zalepili preprosto zraven, ko smo skupaj zlepi prepognjen trak. Na ta trak smo potem samo prilepili prej pripravljene posamezne liste, po sedem oziroma devet na steblo. Travo (pod številko 4) smo izrezali s škarijami. Trak smo rezali po sredini v obliki trave, nekje centimeter od roba zgoraj in spodaj. Na ta način smo dobili iz enega traka dva trakova trave. Liste pod številko 5 smo rezali na enak način kot liste pod številko 1 in 3, s tem da smo spremenili obliko. Kasneje smo pri sestavljanju dekoracije zadaj nekaterim dodali žico za oporo. Skrili smo jo pod prepognjen trak, ki smo ga zalepili na list skupaj z žico. Obliko listov pod številko 6 smo izrezali s škarijami. Nato smo na nekatere s tehniko prebadanja »narisali« listne žile. S tem smo dodali vzorec enobarvnemu papirju. Pri obešeni dekoraciji lahko vidimo tudi skozi te luknjice. Pri izdelavi lista pod številko 7 smo uporabili plastenje papirja v dveh različnih odtenkih zelene. Na svetlejši list smo nalepili malo manjši temnejši list. Po tem smo s topo stranjo skalpela na zadnji strani lista po sredini potegnili vijugasto črto. To nam je omogočilo lažje rahlo upogibanje lista, da smo dobili bolj tridimenzionalen list. Liste pod številko 8 in 9 smo najprej izrezali v želeno obliko. Potem smo pri listu pod številko 8 uporabili tehniko rezanje papirja (paper cutting). S skalpelom smo izrezali odprtine, tako da ne-izrezane linije spominjajo na žile listov. Pri listih pod številko 9 smo listne žile naredili s pomočjo kosti za delanje utorov oziroma prepogibov. Na mehkejši podlagi smo torej »narisali« utore oziroma žlebove. Liste pod številko 10 smo najprej zgibali, gubali papir v harmoniko. Nato smo harmoniko razrezali v obliko lista z ravnim spodnjim robom. Pri tem robu smo nato harmoniko stisnili skupaj, še prej vstavili in prilepili žico (za kasnejše lažje sestavljanje), in tesno povili s papirnatim trakom. Harmoniko smo zgibali najprej tudi pri listih pod številko 11. Nato smo jih razrezali centimeter do roba po prepogibih. Na vrhu smo naredili zaobljeno obliko. Zvili smo tudi malo širši trak papirja pod kotom, da je nastal daljši ozek tulec. Tega smo sploščili. Ostalo nam je lepljenje teh dveh elementov skupaj. Med zvijanjem in lepljenjem samega prej narezanega zgibanega papirja smo za volumen dodajali sploščen tulec. Zvili smo različne kombinacije barv, velikosti. Na koncu smo s pomočjo kosti upognili sam papir, da smo dobili želeno obliko padajočega zelenja. Takšno upogibanje papirja smo uporabili tudi pri drugem zelenju. Listi pod številko 12 so malo podobni listom pod številko 3, le da so ti nastali z zvijanjem trakov. Prav tako smo najprej naredili posamezne liste in jih kasneje prilepili na steblo (narejeno isto kot pri listih pod številko 11, le da nastalega tulca nismo sploščili). Posamezen list smo naredili z zvijanjem traku v spiralo. To smo pustili na podlagi, da se je razvila do želene velikosti. Ker smo želeli imeti vse liste iste velikosti, smo zrahljane zvitke vstavili v okroglo šablono in jih zlepi po obodu. Ker smo delali ekscentrično obliko zvitka, smo vse ovoje spirale pomaknili na eno stran. Nato smo s prsti stisnili spiralo skupaj po dolžini. Na stran, kjer smo prej pomaknili vse zvitke spirale, smo nanесли lepilo, nasprotno stran pa oblikovali v bolj okroglo obliko. To smo ponovili z ostalimi listi ter jih na koncu prilepili po sedem oziroma pet na steblo.

Del dekoracije je bila tudi daljša ter debelejša zvita vrv iz rjavega papirja, ki smo jo zvili iz traka daljšega in širšega papirja. S tem smo imeli končane vse posamezne elemente celotne dekoracije.

Sledilo je le še sestavljanje dekoracije v končno celoto. Sestavljanja smo se lotili tako, da smo okvirje polegali na tla ter okvirno porazdelili zelenje po posameznih okvirjih. Nato



smo začeli s sestavljanjem, in sicer najprej enega, nato drugega ter tretjega okvirja. Najprej smo sestavljali najmanjši okvir z opico. To smo z lepilom pritrdili na sam okvir. Nato smo spodaj po okvirju prilepili travo ter drugo zelenje, da smo skrili stojalo pri opici. Nekatero zelenje smo lepili s pomočjo papirnatih jezičkov. Zelenje smo lepili tudi na druge strani okvirja in kasneje zelenje ter rože na samo zelenje. Ustvarili smo gosto kuliso džungle, skozi katero kuka opica.



**Slika 42: Končani okvir z opico**

Vir: (41)

Naslednji okvir, ki smo ga sestavljali, je bil okvir s kačo. To smo prav tako z lepilom za vroče lepljenje prilepili na sam okvir na več mestih. Zelenje ter pomaranče smo pritrjevali podobno kot pri okvirju z opico, le da nismo ustvarili tako goste džungle.



**Slika 43: Končani okvir s kačo**

Vir: (41)

Pri sestavljanju zadnjega okvirja smo najprej zalepili dolgo rjavo vrv iz papirja ter nato zelenje in rože. Papagaja smo na začetku samo postavili v okvir, da smo videli, kje mu moramo pustiti prostor. To smo storili zato, da smo imeli lahko okvir na podlagi, ne da bi nas motil dolg rep papagaja ter za lažji transport dekoracije. Na vsak okvir smo še privijali po dva kaveljčka za obešanje dekoracije.



**Slika 44: Končani okvir s papigo**

Vir: (41)

Pri izdelavi dekoracije smo uporabljali različna lepila. Lepilo za vroče lepljenje smo uporabljali med drugim za lepljenje na zaščitni lepilni trak (pri kači), ker je bil najbolj učinkovit za lepljenje in je omogočal hitro delo. To lepilo se je v primerjavi s tekočim hitreje strdilo in tako omogočilo nadaljnje lepljenje brez predolgega čakanja. Slabost lepljenja s pištolo za vroče lepljenje so morebitne opekline ob nepravilni uporabi. Od tekočih lepil smo uporabljali UHU ter lepilo MEKOL. Obe tekoči lepili sta prozorni in omogočata trden in fleksibilen spoj. Primerni sta bolj za detajlno lepljenje. Opažena razlika je v tem, da MEKOL bolj razmoči papir (sploh če ga naneseemo več), kar je v nekaterih primerih dobro, ko želimo večjo prilagodljivost papirja. Z njim tudi lažje lepimo večje površine (na primer oblačenje okvirja s papirjem).

#### **5.4.1 Uporabljene tehnike**

Končna dekoracija je v kombinaciji z ostalimi tehnikami združena v prostorsko papirnatu skulpturo. Pri tem smo modelirali iz barvnega papirja. Končno strukturo smo sestavljali s pomočjo lepila ter zavihkov oziroma jezičkov. Potrebovali smo tudi nevidno notranje

ogrodje oziroma oporo. To je bil lesen okvir ter žica pri zelenju. Pri samih živalih smo izdelali notranjo oporo oziroma osnovo iz kartona, žice in trakove papirja, da smo dosegli tridimenzionalnost modela. Ostale tehnike oblikovanja s papirjem, ki smo jih uporabili pri izdelavi končne dekoracije, so: zvijanje, mečkanje, trganje, prebadanje, zvijanje trakov, rezanje papirja, platenje, vrezovanje in dviganje, zgibanje oziroma gubanje, tkanje oziroma prepletanje, upogibanje ter origami. Uporabili smo tehnike, ki so nam zagotavljale želene končne rezultate. Z nekaterimi smo ustvarili vzorec ter teksturo na površini, z drugimi pa tudi boljšo tridimenzionalnost na končni dekoraciji.

Same tehnike so zahtevale rezanje (za samo pripravo velikosti papirja, oblik za nadaljnjo nadgradnjo z drugimi tehnikami oziroma je tehnika sama po sebi zahtevala rezanje). Za rezanje smo uporabljali olfa nož, skalpel ter različne škarje. Za natančen videz so morala biti rezila ostra. Kateri pripomoček smo izbrali, je bilo odvisno od zelenega rezultata. Na primer za ravne reze smo uporabljali olfa nož skupaj s kovinskim ravnilom, za druge oblike škarje (večje za večje kose, manjše za bolj drobne, detajlne), skalpel pa za izrezovanje oblik iz papirja.

Za lažje zgibanje oziroma prepogibanje smo si pomagali z žlebljenjem. Te smo naredili s pomočjo kosti ter topo stranjo skalpela. S tem smo dobili lepe prepogibe z ravnim robom. Prepogibanje papirja smo uporabili tudi kot ojačitev samega papirja, da lažje zadrži želeno obliko (na primer rep papige).

Nekatere tehnike smo poznali že od prej, ampak nismo v celoti poznali možnosti, ki nam jih te ponujajo, vseh njenih dimenzij ter možnosti uporabe (sploh v umetniškem smislu). Na primer pri mečkanju papirja, da lahko nadzorujemo, koliko in kje bo ta zmečkan, da lahko uporabimo zmečkanega ali pa razgrnjenega, glede na to, kakšno teksturo, vzorec ter videz želimo doseči. Pri vsaki tehniki smo potrebovali nekaj poskusov, da smo dosegli želeni končni rezultat. Med drugim smo eksperimentirali z debelino in velikostjo papirja ter ugotavljali, kateri način pri posamezni tehniki nam da želeni videz.

## **5.5 Postavitev dekoracije v prostor**

Da smo lahko postavili dekoracijo v šoli, smo jo morali do tja pripeljati. To smo imeli v mislih že pri sami dekoraciji, ki smo jo izdelali tako, da smo jo lahko sestavili doma. Tako smo jo v šoli veliko hitreje postavili. Postavljanje bi trajalo veliko dlje, če bi dekoracijo sestavljali na samem kraju. Pri prevozu ni bilo težav, dekoracija se ni uničila oziroma poškodovala. V šoli je bila v prostoru že obešena dekoracija oziroma njeni deli, ki smo jih odstranili in naredili prostor za novo. S pomočjo laksa smo vsak okvir posebej obesili na kavlje, ki so že bili v stropu. Na pripravljeno mesto v okvirju smo vstavili papagaja. Dekoracijo smo še pregledali, odstranili morebitne nitke od lepljenja z vročim lepilom, uredili zelenje na svoje mesto (nepriplepljene dele zelenja) ter še zapolnili mesto z zelenjem, kjer se je videla žica. Tega smo poleg drugega orodja in stvari, ki smo jih potrebovali pri postavljanju dekoracije, prinesli s sabo. Da smo dosegli do stropa, smo si v šoli izposodili lestev. Pri sami postavitvi ni bilo težav.



**Slika 45: Pogled postavljene dekoracije s šolskega hodnika**  
Vir: (41)



**Slika 46: Pogled postavljene dekoracije z zunanjega vhoda**  
Vir: (41)

Sama postavitvev je v prostor prinesla svežino, živahnost, poletje ter tropsko, džungelsko vzdušje. To smo dosegli z živimi barvami, veliko količino različnega rastlinja ter bolj eksotičnimi živalmi. Osrednji element dekoracije, ki najbolj pritegne pogled, je srednji, največji okvir s papigo. Sama postavitvev deluje uravnoteženo, kar smo dosegli s položajem in razvrstitvijo okvirjev glede na velikost in zapolnjenost samih okvirjev z zelenjem in živalmi. Od različnih odtenkov zelenega rastlinja izstopajo živali, cvetovi in pomaranče, predvsem zaradi barve, ki ni zelena. Dekoracija se povezuje tudi z zunanostjo, saj je skozi okna vidno rastlinje iz okolice šole. Postavljena dekoracija je na ogled vsem mimoidočim. Tistim, ki gredo skozi prostor, in tistim od zunaj (tem je pogled malo otežen zaradi odsevanja na steklu). Dekoracija ima tudi globlje sporočilo. Čeprav želimo ukrotiti, omejiti divjo naravo, si jo podrediti (predstavljajo okvirji), nam bo ta na svoj način pokazala svojo moč, zobe, se nam zoperstavila (predstavlja zelenje, živali, ki segajo čez okvir). Vzpostaviti bi se moralo ravnotežje, si prizadevati za ohranitev te narave, da ne bo izginila, in nam bo na voljo samo še preko umetniških del, fotografij ...

## 6 Rezultati in razprava

S pomočjo teoretskega znanja, ki smo ga pridobili v prvem delu diplomskega dela, smo izdelali končni izdelek – sezonsko dekoracijo ter jo postavili v šoli. Pri tem smo bili predvsem osredotočeni na različne tehnike oblikovanja s papirjem. Glede izkušnje in pridobljenega praktičnega znanja s samo izdelavo dekoracije bomo v nadaljevanju komentirali na začetku postavljene hipoteze.

- S pomočjo tehnik oblikovanja papirja lahko zelo preprosto in hitro dosežemo 3D-učinek v primerjavi s slikarstvom.

S to trditvijo bi se strinjali, saj lahko s papirjem takoj dosežemo tridimenzionalnost, ki je resnična, otipljiva ter plastična. To lahko dosežemo, če papir samo upognemo ali uporabimo kakšno drugo tehniko. V slikarstvu pa lahko dosežemo tridimenzionalnost samo navidezno, s pomočjo uporabe prostorskih ključev ter globinskih vodil.

- Pri uporabi različnih tehnik s papirja potrebujemo več pripomočkov, materialov kot pri slikarstvu.

Pri slikarstvu potrebujemo slikarsko podlago (na primer platno), barvo (na primer olje) in slikarski pribor (na primer čopič ter paleta). Ti pripomočki, materiali se lahko razlikujejo glede na izbrano tehniko. Pri izdelavi same dekoracije smo uporabili naslednje pripomočke oziroma materiale: različne škarje, olf nož, skalpel, podlogo za rezanje, kovinsko in navadno ravnilo, različna lepila, kost, pinceto, klešče, orodje za zvijanje trakov (orodje z razcepljeno ter zašiljeno konico, okroglo šablono), iglo, mehko podlago (stiropor oziroma brisača), različen papir ter za oporne elemente tudi karton, les in žico. Ti se prav tako razlikujejo glede posamezne tehnike, vendar ker smo zaradi cilja naloge uporabili več tehnik ter posledično več pripomočkov in materialov, se strinjamo tudi s to trditvijo.

- Najbolj časovno zamudna tehnika s papirja je rezanje (paper cutting), da pridemo do končnega rezultata/izdelka.

Pri tej tehniki iz kosa papirja izrezujemo s skalpelom manjše oblike, ki morajo biti zelo natančno izrezane. Paziti moramo, da kje ne zarežemo preveč, saj bi s tem pokvarili končen izdelek. Na koncu dobimo nekakšno »čipko«, izrezano iz papirja. Po navadi je končen izdelek s tankimi linijami, oblikami papirja, ki ostanejo ne-izrezane. Tudi pri naših izrezanih listih, čeprav so bili manjši, zaradi prej naštetega potrebujemo kar nekaj časa več za končen izdelek kot pri drugih tehnikah. Tako bi tudi tretjo trditev potrdili.

- Najmanj zahtevni tehniki s papirja sta mečkanje (crumpling) ter trganje (tearing).

Ti dve tehniki ne potrebujeta posebnih pripomočkov. Papir lahko mečkamo in trgamo samo z uporabo svojih rok. Tehniki sta lahko izvedljivi, ne potrebujemo preveč znanja za njuno obvladanje. Glede na majhen vložek ter kratek čas izdelave nam ponujata zelo različne možnosti ustvarjanja (teksture, vzorci ...). Skozi izdelovanje dekoracije smo ugotovili, da je zvijanje enako zahtevno kot prej omenjeni tehniki. Zaradi tega bi delno potrdili našo zadnjo hipotezo.

## 7 Zaključek

S pomočjo uporabe različnih tehnik oblikovanja s papirja lahko ustvarjamo najrazličnejše kreacije. Tudi dekoracijo prostora, kot je bilo to v našem primeru.

Skozi ustvarjanje dekoracije s papirja smo prišli do spoznanj, da nam papir omogoča preprosto doseganje tridimenzionalnosti. Res je, da za različne tehnike potrebujemo veliko različnih pripomočkov in materialov, vendar so temu primerni raznoliki rezultati, ki jih dosežemo z vsako posamezno tehniko. S svojimi pridobljenimi izkušnjami preko izdelovanja dekoracije smo ugotovili, da je najbolj časovno zamudna tehnika rezanje papirja, najmanj zahtevni pa sta mečkanje in trganje.

Glede na to, da smo nekatere tehnike spoznali in uporabljali prvič oziroma bolj poglobljeno, predvidevamo, da ne moremo imeti istega rezultata ter zahtevnostne stopnje, kot če bi z njimi imeli ogromno prakse in izkušenj. To pomeni, da je prostora za napredek precej. Pri svojem procesu smo najprej spoznali teorijo in jo kasneje prenesti kar se da najbolje v prakso, z znanjem in izkušnjami, ki jih imamo trenutno. Najprej je pomembno, tako kot pri vsaki drugi stvari, da spoznamo ter usvojimo osnove, da jih lahko kasneje nadgrajujemo in dodajamo svoj del, ideje, razmišljanja ...

Verjamemo, da bi glede na številčnost tehnik ustvarjanja s papirja lahko vsak zase našel tehniko (ali več njih), ki mu najbolj ustreza, ter z njo ustvaril zanimive izdelke.



## 8 Viri in literatura

1. Vallier, Dora. Henri Rousseau. *Encyclopedia Britannica*. [Elektronski] 19. junij 2024. [Navedeno: 14. avgust 2024.] <https://www.britannica.com/biography/Henri-Rousseau>.
2. Brar, Vivienne in Earey, Mandy, [ured.]. *Likovna umetnost: popoln slikovni vodnik*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2012. 978-961-01-2194-7.
3. Henri Rousseau Biography. *HenriRousseau.net*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 14. avgust 2024.] <https://www.henrirousseau.net/biography.jsp>.
4. Henri Rousseau: Jungles in Paris. *National Gallery of Art*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 16. avgust 2024.] <https://www.nga.gov/features/slideshows/henri-rousseau.html>.
5. Henri Rousseau, and his paintings. *HenriRousseau.net*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 16. avgust 2024.] <https://www.henrirousseau.net/>.
6. Kaj je naivna umetnost? *Google Arts & Culture*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 16. avgust 2024.] <https://artsandculture.google.com/story/HAXB8yxnsRUtJA>.
7. Brodek, Ayako. *Oblikovanje s papirjem: origami, kolaž, kaširanje, papirmaše in druge tehnike*. 1. natis. Ljubljana : Tehniška založba Slovenije, 2013. 978-961-251-349-8.
8. Jackson, Paul. *Cut and fold paper textures : techniques for surface design*. London : Laurence King Publishing, 2017. 978-1-78067-861-0.
9. Sierzputowski, Kate. Twisted and Rolled Paper Forms Three-Dimensional Surfaces Inspired by Rich Patterns From India. *Colossal*. [Elektronski] 14. maj 2019. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.thisiscolossal.com/2019/05/formed-in-fantasy/>.
10. Johnny. Crumpled paper sculptures by Miki Kubota. *Spoon & Tamago*. [Elektronski] 30. september 2013. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.spoon-tamago.com/crumpled-paper-sculptures-by-miki-kubota/>.
11. Torn Paper Landscape. *design&paper*. [Elektronski] 25. avgust 2015. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.designandpaper.com/torn-paper-landscape/>.
12. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/36239971979837459/>.
13. Kendall, Naomi J. Woven Hexagons. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.naomijkendall.com/work/woven-hexagons>.
14. Colourful Layered Paper Sculptures By French Artist And Designer Maud Vantours. *DeMilked*. [Elektronski] 2014. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.demilked.com/layered-paper-art-maud-vantours/>.
15. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/1125968650722998/>.



16. Cut Paper Wall Art - A Mad, Rare Hen. *All Things Paper*. [Elektronski] 17. januar 2014. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.allthingspaper.net/2014/01/cut-paper-wall-art-mad-rare-hen.html>.
17. How to Read Origami Diagrams. *Georgia Institute of Technology*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://paper.gatech.edu/kinetic-joy/origami>.
18. Ebert, Grace. Movement and Flow Infuse Pleated Paper Sculptures and Modular Designs by Richard Sweeney. *Colossal*. [Elektronski] 10. januar 2022. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.thisiscolossal.com/2022/01/richard-sweeney-paper-sculpture/>.
19. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/750553094184439519/>.
20. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/39547302962215610/>.
21. Taggart, Emma. Artist Twists Colorful Scrolls of Paper into Beautifully Quilled Designs. *My Modern Met*. [Elektronski] 9. julij 2019. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://mymodernmet.com/paper-quilling-sena-run/>.
22. Zoloto, Eugenia. Paper Cut Art Is One Of My Beloved Hobbies, Here're 30 Of My Works. *Bored Panda*. [Elektronski] 14. april 2022. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.boredpanda.com/laced-paper-cuts-eugenia-zoloto/>.
23. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/37154765669348115/>.
24. Wood, Ashley. *Origami: popolni vodnik po metodah in projektih zgibanja papirja*. 1. izd. Tržič : Učila International, 2013. 978-961-00-1828-5.
25. Jobson, Christopher. Origami Inception: Paper Artist Folds Four Works From a Single Sheet of Paper. *Colossal*. [Elektronski] 11. oktober 2017. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://www.thisiscolossal.com/2017/10/origami-inception-paper-artist-folds-four-works-from-a-single-sheet-of-paper/>.
26. *Pinterest*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://ph.pinterest.com/pin/640496378274198174/>.
27. Takacs, Erika. Homo Apis. [Elektronski] 6. maj 2012. [Navedeno: 19. avgust 2024.] <https://erikatakacs.wordpress.com/2012/05/06/homo-apis/>.
28. Herrera Beltran, Diana. Floral arrangement for Rayban/ meta / instagram. *Behance*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 19. avgust 2024.] [https://www.behance.net/gallery/180636113/Floral-arrangement-for-Rayban-meta-instagram?tracking\\_source=search\\_projects|paper+sculpture&l=1](https://www.behance.net/gallery/180636113/Floral-arrangement-for-Rayban-meta-instagram?tracking_source=search_projects|paper+sculpture&l=1).
29. Pižmoht, Petra. Predmet: Tehnike in materiali. 2021/2022. zapiski predavanj.
30. Stabenow, Cornelia. *Henri Rousseau: 1844–1910*. Köln : Taschen, 2001. 3-8228-1364-8.

31. Surprised!, 1891 by Henri Rousseau. *HenriRousseau.net*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.henrirousseau.net/surprised.jsp>.
32. Surprised! Henri Rousseau. *The National Gallery*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/henri-rousseau-surprised>.
33. Teachers' notes 2022–23. *The National Gallery*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] [https://www.nationalgallery.org.uk/media/xf2hvyq2/teachers-notes-2022-3\\_rousseau.pdf](https://www.nationalgallery.org.uk/media/xf2hvyq2/teachers-notes-2022-3_rousseau.pdf).
34. The Hungry Lion Throws Itself on the Antelope, 1905 by Henri Rousseau. *HenriRousseau.net*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.henrirousseau.net/the-hungry-lion-throws-itself-on-the-antelope.jsp>.
35. Fondation Beyeler. Henri Rousseau. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] [https://www.fondationbeyeler.ch/en/beyeler-collection/work?tx\\_wmdatabasefbey\\_pi5%5Bartwork%5D=245&cHash=98159d3e83ce26aca2db70963134f37e](https://www.fondationbeyeler.ch/en/beyeler-collection/work?tx_wmdatabasefbey_pi5%5Bartwork%5D=245&cHash=98159d3e83ce26aca2db70963134f37e).
36. Artchive. The Hungry Lion Throws Itself on the Antelope (1905) by Henri Rousseau. *Artchive*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.artchive.com/artwork/the-hungry-lion-throws-itself-on-the-antelope-henri-rousseau-1905/>.
37. Totallyhistory. The Hungry Lion Throws Itself on the Antelope. *Totallyhistory.com*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://totallyhistory.com/the-hungry-lion-throws-itself-on-the-antelope/>.
38. The Dream, 1910 by Henri Rousseau. *HenriRousseau.net*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.henrirousseau.net/the-dream.jsp>.
39. Henri Rousseau. *The Museum of Modern Art*. [Elektronski] b.d. [Navedeno: 17. avgust 2024.] <https://www.moma.org/collection/works/79277>.
40. Martet, Cécile. Canvassing the Masterpieces: The Dream by Henri Rousseau. [Elektronski] 17. avgust 2023. [Navedeno: 17. avgust 2024.] [https://www.riseart.com/article/2651/canvassing-the-masterpieces-le-reve-by-douanier-rousseau?srsId=AfmBOorM-I\\_OBxjKblu3lfeFdu1jCGra2PBrZv-G-81tkPL9Pau8-eXk](https://www.riseart.com/article/2651/canvassing-the-masterpieces-le-reve-by-douanier-rousseau?srsId=AfmBOorM-I_OBxjKblu3lfeFdu1jCGra2PBrZv-G-81tkPL9Pau8-eXk).
41. Kotnik, Eva. 2024.